

Nem mondhatom el senkinek

Óbecsei versbarátok között egy költészeti est és mai címoldali képünk ürügyén

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete november 13-án, a magyar nyelv napján az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben tartott egy feledhetetlen estet Nem mondhatom el... címen. A magyar költészet gyöngyszemeiből válogatva a két Radnóti-díjas szavaló: a magyarországi kunszentmiklósi **Tóth Péter Lóránt**, és a bácsfektehegyi **Hajvert Ákos** Ady Endre, József Attila, Radnóti Miklós, Kosztolányi Dezső, Szabó Lőrinc, Nemes Nagy Ágnes, Karinthy Frigyes, Arany János és Petőfi Sándor versei mellett Faludy György, Kányádi Sándor, valamint Domonkos István szövegei közül válogatott.

A két előadóművész

A közönség soraiban találtuk többek között a Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyünkről ismert szavalókat is, a Petőfi Sándor iskolából: **Varnyú Kingát** és **Bagi Natit**, a Samu Mihály iskolából **Varga Imolát**, **Sziveli Vivient** és **Kovács Orsolyát**, valamint **Péter Lea** egyetemistát.

Lea kiváló, többszörösen díjazott szavaló, Kazinczy-érmes.

– Szomorú, hogy az emberek a mai rohanó világban nem fordítanak elég időt, figyelmet a művészetekre – mondja. – A fiatalok közül sokan nem tartanak igényt a költészetre. Vagy ha mégis, megteszik azt az interneten. Számomra mindig érdekes egy verset más-más emberek előadásában hallani. Minden előadó más életpasztyatokat hordoz, és a saját érzelmeit viszi bele, ettől nem lesz egyforma két előadás. A műsorban mindenki

számára ismerős versek hangzottak el úgy, ahogyan azt az előadók egyedi módon értelmezték, megélték, a hallgatónak fantasztikus élményt nyújtva ezzel. Olykor a könnyeimmel küszködtem, néha pedig a hideg futkosott a hátamon.

Kinga nemcsak az iskola tudósító csoportjában jeleskedik, érdekli a versmondás, a szép versek. A tolerancianapi szavalóversenyen szerbül szavalt.

– Szeretem a verseket – mondja –, s szerintem két érett művész előadásában nagy élmény verseket hallgatni, különösen azért, mert főként ismert költők ismert verseit adták elő, melyekről már tanultunk az iskolában.

Nati is ott van szinte minden szavalóversenyen, így a lapunk által szervezett Szűcs Imre versenyen is, ahol tavaly első díjat nyert, és mint láthatjátok, az idén is címoldalunkra került, az óbecsei „különítménnyel” együtt. Bevallja, rajong a versekért. – Az előadóművészeket hallgatva megszűnt körülöttem minden, és csak rájuk tudtam figyelni. Nagyon hatásos volt az előadásuk – mondta.

Orsolya is verskedvelő, sőt jó szavaló. Az idei Szűcs Imre szavalóverseny díjazottja.

– A kultúrkör elnöke, Ricz Róbert ajánlotta, hogy menjek el erre a verses estre. Mivel már voltam a Szép Szó táborban, ott ismertem meg Hajvert Ákost, és az összeállítást is hallottam, nem volt új számomra, de tetszett. Érdekes volt elmenni, újra hallani a már ismert verseket. Ha máskor is jönnének valamilyen előadással, ismét elmennék, mert szeretem a verseket.

Vivien a nővérével érkezett erre a rendezvényre, aki magyartanárnő lesz, s szintén szereti a verseket.

– Először voltam ilyen esten, nagyon tetszett a szavalás. Figyeltem, hogy tartják a szemkontaktust a közönséggel.

Hozzá hasonlóan Orsolya is nagyon is figyelte az előadást.

– Figyeltem hogyan hangsúlyoznak, milyen az arcjátékuk. Magyarórán több verset is tanultunk, amelyet előadtak, így a XIX. század költőit is. Szébbé tették az estémet.

Koncz Erzsébet

Akire büszkék vagyunk

Dunai Albert, a szabadkai Đuro Salaj Általános Iskola 6. c osztályos tanulója korcsoportjában második helyezett lett az ötödik alkalommal megrendezett Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyen Udvarnokon. Ebből az alkalomból faggattuk.

• *Honnan értesültél a versenyről?*

– Rendszeresen vásárolok a Jó Pajtást, és a szeptemberi számban láttam meg a felhívást.

• *Melyik verset mondtad el? Ki segített a választásban, a felkészülésben?*

• *Tolnai Ottó Tegyel egyet a kút kávjára is* című verset gyakoroltam. Nem volt könnyű a választás, segített a magyartanárnőm, Radaković Huszta Orsolya, és sok-sok bátorítást kaptam a szüleimtől is.

• *Miért éppen ez a vers?*

– Megragadott a vers hangulata. Kicsit misztikus, titokzatos. Ezt szeretem.

• *Mennyi ideig tartott a felkészülés?*

– Körülbelül négy napig tanultam, de aztán nagyon sokat gyakoroltam: a helyes kiejtést, a tagolást, a hangsúlyozást, a testtartást.

• *Szeretsz-e énekelni, verselni?*

– Persze, szerepelni úgy általában. No, énekelni talán a leginkább.

• *Mesélj egy kicsit magadról!*

– Szeretek viccelődni, számológépezni, járok zeneiskolába is, ott fuvolázni tanulok. Hobbim a színészkedés. Kedvencem a palacsinta.

• *Hol tartották meg a versenyt?*

– Jó messzire és elég sokat utaztunk. Bánátban, Szűcs Imre szülőfalujában, Udvarnokon versenyeztünk.

• *Volt-e lámpalázad?*

– Nem volt lámpalázam, de nagyon izgultam, amikor odaértünk.

• *Szigorú volt-e a zsűri?*

– Kedvesnek tűnt minden zsűritag. Biztosan szigorú a mérce.

• *Elégedett vagy az eredménnyel, vagy szerettél volna első lenni?*

– Nagyon örülök a díjnak. Nem gondolom, hogy kötelező helyezést elérni. Fő a részvétel, a küzdelem.

• *Mit szóltak hozzá a barátaid, szüleid és a tanáraid?*

– Nagyon sok gratulációt kaptam, a szüleim büszkék rám. Velem örültek a tanárain, az osztályfőnök és a tanító nénim is.

• *További terveid?*

– Tavaly jelentkeztem az *Ének iskolájába*. Nem jutottam tovább, de szívesen próbálkoznék újra.

Iskolatársunknak sok sikert kívánunk a további versenyekhez, és sok szép helyezést. Köszönjük a beszélgetést. Örülünk, hogy ilyen tehetséges barátunk van.

Kollár Natália és Lakatos Leóna, 7. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Csaknem száznegyven résztvevő a jubiláris, 40. Jó Pajtás sakktornán

Összesen 98 fiú és 37 lány részvételével tartotta meg a Jó Pajtás gyermeklap hagyományos őszi sakktornáját, melynek helyszíne ezúttal a csókai Jovan Popović Általános Iskola tornaterme volt. A helyszínválasztás nem véletlen: 1968-ban ugyanez a bánáti település adott otthont az első versenytornának, így a jubileumi számhoz érve (voltak évek, amikor a tornát nem tartották meg, így jutunk el 2015-ben a 40-es számhoz) a rendezvény visszatért születésének helyére.

És ha már visszatért, akkor a szervezők igyekeztek felidézni a kezdetek hangulatát is. Ezért volt jelen a szombati megnyitón **Piszar József**, a sakktorna szülőatyja, aki több mint három és fél évtizedig szervezte lelkesen és lelkiismeretesen a tornát, valamint **Tamás László**, aki az első Jó Pajtás Sakkversenyen a győztes újvidéki József Attila Általános Iskola csapatkapitánya volt. Mindketten végignézték és szurkolták a hét fordulót, és a díjakat is ők adták át az arra érdemesülteknek.

Maga a verseny jó hangulatban, és a tapasztalt bírót, **Milorad Maravić** szakértelmének, továbbá a csókai sakkklub aktivistáinak nem kevésbé lelkes segítségének köszönhetően zökkenőmentesen, „pörgősen” zajlott le. A teljesség igénye nélkül: érkeztek versenyzők Zentáról, Szabadkáról, Törökbecséről, Újvidékről, Nagyikindáról, Aradacról, Csúrogról, Verbászról, Bácskossuthfalváról, Bajszáról, Topo-

lyáról, Kúláról, Hódságról – azaz az idei verseny is (akárcsak a korábbiakat) nyugodtan tekinthetjük Vajdaság nem hivatalos általános iskolai bajnokságának.

A kategóriánkénti győztesek listáját nézve az állapítható meg, hogy a hagyományosan erősnek nevezhető sakkutánpótlás-nevelő

központok (elsősorban Újvidék és Zenta) ezúttal a második vonalba szorultak, az eredmények alapján úgy tűnik, jelenleg Aleksa Šantićon, Csúrogon és Nagyikindán folyik a legszínvonalasabb utánpótlás-nevelés.

A győztesek, **alsó osztályos lányok**: 1. Nagy Anita (Szerbcsernye), 2. Teodora Janković (Csúrog), 3. Jelisaveta Sabo (Tizsaszentmiklós). **Felső osztályos lányok**: 1. Marijana Bilić (Nagyikinda), 2. Olja Kosanović (Aleksa Šantić), 3. Maja Karišik (Aleksa Šantić).

Alsó osztályos fiúk: 1. Marko Kupusović (Verbász), 2. Szirovicza Alex (Zenta), 3. Velizar Pejović (Verbász). **Felső osztályos fiúk**: 1. Stefan Grbin (Tizsaszentmiklós), 2. Nikola Skenderović (Szabadka), 3. Stefan Lončarski (Csúrog).

Az iskolák csapatversenyét a lányoknál az Aleksa Šantić Általános Iskola nyerte, második a csúrogi Đura Jakšić Általános Iskola, harmadik pedig a nagyikindai Sveti Sava Á. I. A fiúknál a csúrogi Đura Jakšić Á. I. csapata lett a bajnok, második a tizsaszentmiklói Dr. Tihomir Ostojić Á. I., harmadik pedig az újvidéki Kosta Trifković Á. I. Az összesített eredmények alapján a 2015. évi Jó Pajtás Sakkverseny legjobb iskolája a csúrogi Đura Jakšić Általános Iskola.

A verseny támogatói lapunk és a Magyar Szó Kft. mellett Csóka önkormányzata és a Vajdasági Sakkszövetség voltak.

Kókai Péter

Gyermek szólótáncverseny Szabadkán

A szabadkai Gyermekszínház színpada adott otthont a Vajdasági Gyermek Szólótáncversenynek, melyet a Talentum egyesület szervezett meg november 14-én, az idén immár harmadízben. Összesen 44 résztvevője volt a rendezvénynek, akik 24 páros, illetve szóló produkcióban léptek fel. A fellépők Szabadkáról, Palicsról, Hajdújárásról, Noszáról, Királyhalmáról, Kishegyesről, Újvidékről, illetve a magyarországi Kiskunmajsáról és Orosházáról érkeztek a megmérettetésre. A gyermekek produkcióit Farkas Tamás, Bíróné Marsi Andrea és Szűcs János néptáncpedagógusok értékelték, a táncosokat pedig a Juhász zenekar kísérte.

– Keressük azt a pluszt, vagy a produkcióban vagy az előadóban, amitől felkapja az ember a

Molnár Edvárd

A III. Vajdasági Gyermek Szólótáncverseny díjazottjainak névsora:

Szóló kategória: I. Nagy László (Orosháza), II. Török István (Nosza), III. Szabó Csongor (Palics). **Páros kategória:** I. Kormányos Viktor – Csikós Eszter (Kiskunmajsza), II. Ódor Szabolcs – Gál Flóra (Kishegyes), III. Dunszki Csaba – Kerekes Nikolett (Szabadka).

Különdíjasok: Kuktin Nikolette – Kuktin Roland (Palics), B. Varga Zsófia – Arnold Zsófia (Palics), Petri Vivien – Petri Viktor (Kishegyes), Lajkó Léda (Palics), Nyers Bakó Ramóna – Ivanković Adam (Szabadka), Szalai Klaudia – Kovács Ádám (Hajdújárás)

fejét, amitől megjegyezzük ebből a 24 produkcióból azt a produkciót, amely különleges, extra vagy éppen extravagáns – mondta Szűcs János néptáncpedagógus, a zsűri egyik tagja.

A verseny legjobbjai táborozást nyertek, amely a Talentum egyesület ajándéka. A szervezők szeretnék, ha a szólótáncverseny hagyománnyá válna Szabadkán, és Vajdaság minden részéről érkeznének résztvevők.

Zs.Zs

A képzelet szárnyán

A mesemondás csínjáról-bínjáról beszélgetünk a palicsi Miroslav Antić Általános Iskola ötödikes diáklányaival, akik október végén részt vettek a szabadkai Smile Nagycsaládos Egyesület és a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége által szervezett harmadik népmesemondó versenyen a Szabadkai Városi Könyvtárban. Ennek a rendezvénynek a célja, hogy a gyerekek olvasva, vagy színhagyomány útján minél jobban megismerjék a magyar népmeséket. A ludasi **Kőműves Emese**, **Szalai Noémi** és **Gulyás Oldal Réka**, valamint a palicsi **Róka Réka** és **B. Varga Zsófia** pedig igazán ismerősen mozognak a népmesék világában. Noémi első helyezést ért el a felsősök kategóriájában, Réka harmadik helyezést, Zsófia pedig különdíjas lett a megmérettetésen. De nem csak ezen a népmesemondó versenyen vettek részt, van közöttük, aki már óvodás kora óta jár különféle megmérettetésre. A beszélgetésre is mind elhozták magukkal a diplomákat, elismeréseket, melyeket ennek a gyönyörű hagyományápolás során tettek szert. A lányok szókincsén és mondatformálásán is látszik, a mesemondás élménye formálja, fejleszti a megnyilatkozásait. De arról is tanuskodik, hogy a szülei otthon gyakran olvastak nekik, idejekorán elültették bennük a mesék iránti szeretetet.

A ludasi lányokat **Szabó Réka** készítette fel a ludasi Lúdas Matyi Művelődési Egyesületben, a palicsiakat pedig **Arnold Ildikó** tanárnő, valamint **Kis Szuzanna** tanító néni. Elmondásuk szerint megtisztelőnek érzik azt, hogy népmesét mondhatnak, mert ezáltal ápolják a hagyományokat, de annak is tudatában vannak, hogyan segíti őket iskolai tanulmányaik során a mesék és a mesemondás ismerete. A lányok otthonosan mozognak a népmesék világában. Ismerik a népmesék fajtáit, sorolják, mesélik milyen jellegzetességgel, gazdagsággal, sokféleséggel bírnak.

Kérdésemre, hogy melyik a kedvencük, egyhangúlag vágják rá, hogy a tréfás mese.

Pontosan tudják, hogy egy-egy versenyre milyen mesével kell készülni, a mesének milyen terjedelműnek kell lennie, valamint hogy a mesemondásakor mire kell ügyelniük. Csillogó szem-

mel mesélnek a felkészülés menetéről, és arról, hogy ki segít a felkészülésükben.

– Volt olyan eset, hogy a felkészítő tanárunk átírta a hosszú és régies népmeséket azért, mert volt benne egy-két olyan rész, amelyet a mai világban nem is értenénk. Átírta a szöveget, hogy a mese rövidebb és érthetőbb legyen a mai gyerekek számára – meséli Emese.

Zsófia arról beszél, hogy idősebb korában akár népmese gyűjtésével is foglalkozna a mesemondás mellett. Céljai között szerepel, hogy felnőtt korában megszerezze a vajdasági szintű Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyen a Mesefa díjat.

– Az a díj óriási megtiszteltetés. Azt jelenti, hogy a következő évben és az után is el kell menni Zentára mesélni, és én ezt nagyon szívesen csinálnám – mondja Zsófia.

Emese mesélt egy élményéről, amikor egy mesedélután folyamán egy előadó arról beszélt, hogy tudományosan is bizonyították, a népmese mondása nagyon sokat segít az ember gondolkodásában, főleg kicsi korban.

– Ha a kicsi gyerekeknek nem mesélünk, akkor elveszítik a képzeletvilágukat. Képzeletvilág nélkül nem lehetnének sem mérnökök, sem tanárok. Semmilyen szakmát sem végezhetünk képzeletvilág nélkül – szögezi le Emese.

Róka Réka megjegyzi, biztos, hogy a gyermekeinek is fog meséket mondani, épp úgy

ahogyan a szülei is nagyon sokat meséltek neki. Ezért is lehetséges, hogy ennyire megszerette a mesék világát.

Hallgatva e lelkes lányokat, biztos vagyok benne, hogy Vajdaságban a népmese, a mesemondás, valamint unokáink képzeletvilága is jó kezekben van.

Vígi Zsoldos Zsaklina

Az illusztrációt Bankó Denisz, az újvidéki Bogdan Šuput Formatervezői Középiskola másodikosja készítette

A padtársam

A én padtársam Bianca,
A feje egy nagy kocka.
Nem duzzog, se nem sír,
Csak néha picit rí.

A padtársam Bia,
Kedvenc állata a cica.
A neve Bianca,
Mi csak úgy hívjuk, Banca.

A padtársam Bianca,
A feje nagyon nagy kocka.
Ha computerhez ül,
Az sokszor a fejébe repül.

Limburger Dávid, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes/Kupuszina

„Büszke vagyok, hogymagyar vagyok”

Az óbecsei Sever Đurkić iskola negyedikesei sok-sok magyar származású tudós találmányát mutatták be

Nemrég a Facebookon láttam **Potrebić Tőzsér Gabriellának**, az óbecsei Sever Đurkić iskola tanítónőjének bejegyzését, fényképeit, melyet az osztályában, a negyedikesekkel készített. Arra figyeltem föl, hogy az egyik tanítványa bemutatta Szent-Györgyi Albertet, aki a C-vitamin felfedezéséért Nobel-díjat kapott. Hogy mi is az a Nobel-díj?

A Nobel-díj az egyik legnagyobb elismerés, amelyet egy ember kaphat, legyen tudós, kutató, feltaláló, író, vagy „csak” emberbarát. Nemcsak a pénzösszeg fontos, amellyel tovább folytathatja és fejlesztheti a munkásságát, hanem a társadalmi elismerés, hírnév és a tény, hogy örökre beírta magát a történelembe. A díjat Alfred Nobel svéd vegyészről és feltalálóról nevezték el. Nobelt kiskora óta sok minden érdekelte, nemcsak a tudomány, hanem az irodalom és a művészetek is. Több nyelven beszélt, és sok országot beutazott. A nitroglicerin tanulmányozása foglalkoztatta, a robbanóanyagokat azonban elsősorban békés célokra akarta hasznosítani. Legfontosabb találmánya a dinamit, amelyet nem katonai célokra, hanem az iparban, építészetben, bányászatban és sok más téren szándékozott felhasználni. Nobelt emberbarátként nagyon bántotta találmányainak alkalmazása a háborúzásban, ezért 1895-ös végrendeletében meghagyta, hogy halála után a teljes vagyonát az emberiség javára szánja. Így jött létre az alapítvány, amelyből jutalmazták a legnagyobb kutatókat a kémiában, fizikában, az orvostudományokban, aztán az irodalom, a nemzetek békítése és világbéke megóvása terén. Később a közgazdasági tudományt is beiktatták a kategóriák közé.

1901 óta minden év decemberében megszervezik a Nobel-díjak kiosztását Stockholmban és Oslóban, a svéd, illetve a norvég fővárosban. Tizennégy magyar vagy magyar származású, illetve magát magyarnak tartó Nobel-díjasunk van: **Lénárd Fülöp, Bárány Róbert, Zsigmond Richárd, Szent-Györgyi Albert, Hevesy György, Békésy György, Wigner Jenő, Gábor Dénes, Polányi János, Elie Wiesel, Oláh György, Harsányi János, Kertész Imre és Herskő Ferenc.**

No, a negyedikesek nemcsak a Nobel-díjasokat mutatták be, hanem a hozzájuk közel álló, nekik tetsző feltalálókat. Így került bemutatásra a golyóstoll, a porcelán, a léghajó, a telefonközpont, a Bérés-csepp, az ejtőernyő, a sakkozógép, a tricikli feltalálása.

Hogy miért is került sor erre a rendhagyó órára? A tanító néni meséli el.

– A természet és társadalom órán Magyarországról tanultunk, s annyira tetszett az osztálynak, hogy sok magyar föltalálóról is szóltam,

hogymagyar diákom azt mondta, büszke magára, hogy magyar. Ez adta az ötletet, hogy a 88 magyar találmány című könyvet elhozzam az iskolába. Átnézték, majd minden tanuló beszámolót készített egy-egy találmányról.

Velemirov Evelin Zsolnai Vilmosról és találmányáról mesélt, ugyanis tetszenek a neki a porcelánok.

– Olvastam – mondja Evelin –, hogy Zsolnai 1878-ban Párizsban a világkiállításon vett részt, s a legszebb porcelánokat vitte el. Arra az órára elhozzam a mamám szép porcelánját.

Deli Ivett Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas orvosról tartott előadást.

– Az emberek gyógyítására kivonta a paprikából a C-vitamint – folytatja Ivett –, s Nobel-díjat kapott. Azt is olvastam, hogy a paprikában több C-vitamin van, mint a citromban. Ajánlom a Jó Pajtás olvasóinak, hogy fogyasszanak minél több vitamint, ha egészségesek akarnak lenni.

Balogh Martin nagyon örült, amikor meghallotta, hogy a magyar tudósok sok mindent föltaláltak az emberiség részére.

– Magyarország fénykoráról, az aranykorról tanultunk. A tanító néni mesélte, hogy az 1800-as években rendkívül sok hasznos dolgot találtak föl a tudósok. Ekkor mondtam, hogy büszke vagyok a származásomra. Én, Bíró László Józsefről, a golyóstoll föltalálójáról beszéltem.

Szabolcsi Szabolcsot a léghajó búvólte el. Feltalálójáról és a léghajóról mesélt.

– Svarc Dávid taláta föl a léghajót – mondja Szabolcs –, de sajnos, nem tudott fölszállni vele. Halála után az ő tervei szerint Zeppelin újra megszerkesztette.

Latyák Helga a telefonközpont föltalálójáról szólt.

– Puskás Tivadar taláta föl a telefonközpontot – meséli Helga –, én róla beszéltem: az életrajzát is megtanultam, meg tőle ered a hallom szó rövidítése, a halló!

Horváth Orsolya dédmamája a Bérés-cseppről gyógyult meg, ezért választotta ezt a találmányt.

– Bérés Józsefről, a Bérés-csepp föltalálójáról tartottam előadást azon a természetórán. Báres a cseppjeit gyógynövényekből készítette. Ma is gyártják. C-vitaminnal fogyasztva nagyobb a hatása. A Bérés-csepp a dédimet is megmentette, ugyanis daganatos betegsége volt.

Szabadka Onjeka Márk az ejtőernyő fölfedezőjéről mesélt.

– Verancsics Jánosról meséltem – mondja Márk –, az ejtőernyő fölfedezőjéről. A repülés nagyon tetszik, csináltam is egy hasonló példányt.

Mecsek Mia a sakkozógép föltalálóját mutatta be.

– Kempelen Farkasról és a találmányáról tartottam előadást. Már láttam, de most alkalmam volt közelebbről megismerni.

Boldizsár Flórián a tricikli föltalálójáról számolt be.

– Csonka Jánosról, a tricikli föltalálójáról meséltem. 84 éves korában meg fölfedezte a láncfűrész is – fűzte hozzá Flóri.

Mindezek alapján mindannyian büszkén mondhatjuk, hogy nincs még egy olyan kis nemzet a Földön, amely oly sokban hozzájárult volna a világ tudományos haladásához, mint a magyar. Ezért különösen jogosnak találjuk Széchenyi megállapítását, miszerint: „Egyetlen nemzetnél sem vagyunk alábbvalók”.

Koncz Erzsébet

Sulisztárok Tizsakálmánfalván

A 9. Sulisztár résztvevői

November 14-én, szombaton a tizsakálmánfalvai/budiszavai Petőfi Sándor Művelődési Egyesületben 9. alkalommal rendezték meg a Sulisztár énekes-zenés vetélkedőt a vajdasági magyar ajkú általános iskolások részére. A tartomány több településéről, többek között Péterrévéről, Doroszlóról, Újvidékről, Pirosról és Budiszaváról érkeztek a kis sztárok, összesen 39-en, akik fergeteges hangulatot teremtettek. A közönség egy-egy produkciót vastapssal jutalmazott. A zsűri több kategóriában értékelte a gyerekeket, valamint különdíjakat is kiosztott. A repertoárban gyermekdalok, tinidalok valamint ifjúsági slágerek is szerepeltek. A rendezvény házigazdája a már 15 éve eredményesen működő helybeli Petőfi Sándor Művelődési Egyesület volt.

Ki lesz a Tini Csillag?

A nagykikindai Kökénd Polgári Egyesület szervezésében, az Egység Művelődési Egyesületben megtartották az első művészeti vetélkedőt, Tini Csillag néven. A 42 résztvevő bemutatta tehetségét a közönségnek és a zsűrinek. A versenyzők három csoportban versengtek. Az első csoportba az I., II. és III. osztályos általános iskolások, a második csoportba a IV., V. és VI. osztályosok és a harmadik csoportba a VII. és VIII. osztályosok, valamint a középiskolások vetélkedtek. A résztvevők a Fejős Klára és Szent Száva iskolából, a szajáni Móra Károly, a padéi Szervó Mihály iskolából, valamint a helyi gimnáziumból érkeztek.

A Kökény Gizella, Francuszki Aranyos Éva, Kocsis Diána Csilla és Kiss Dániel összetételű zsűrinek nehéz feladata volt, mert igen sok tehetséges gyerek lépett fel. A legjobbak ajándéka egy szép kirándulás lesz Szabadkára, melyet a Magyar Nemzeti Tanácsnak köszönhetnek.

A Tini Csillag körzeti versenyét ugyancsak Nagyikindán, december 27-én tartják meg.

LELKIZZÜNK!

Mi kell ahhoz, hogy érvényesüljünk?

Múlt heti számunkban megismerkedtünk az asszertivitás fogalmával, amely magába foglalja érdekeink oly módon történő érvényesítését, hogy mások igényeit is figyelembe vesszük. Alkalmazásával könnyebben megoldhatóak a mindennapi konfliktusok.

Az asszertív kommunikáció során az érzések közlése jelenti a legkényesebb részét a beszélgetésnek, hiszen sokan azt hiszik, hogy érzelmeink megosztása a gyengeség jele. Ahelyett, hogy azt várnánk, a másik kitalálja a gondolatainkat és érzéseinket, mondjuk el, hogyan érezzük magunkat. Érzelmeink közlésekor fogalmazzunk egyes szám első személyben, ilyen formában nem vádaskodunk („én így és így érzem magam”), hanem az együttműködés felé hajlunk. Szükségeiteink és vágyaink kifejezésekor a mondat végén vigyük le a hangsúlyt, hiszen az asszertív kommunikációban elengedhetetlen a pont. Így megfelelő hanglejtéssel nyomtatékat adunk a mondandónknak.

Az asszertív kommunikáció módszereinek ismétlése után szeretnék hangsúlyt fektetni arra a tényre, hogy az asszertív személy tekintettel van mások jogaira, őszinte és közvetlen. Ki tudja mondani pozitív és negatív gondolatait és érzéseit anélkül, hogy büntudatot vagy szorongást érezne, vagy megsértené mások jogait. Mindehhez az első lépés, hogy felismerjük asszertív jogainkat. Az asszertív jogok az egymás szükségletei, véleménye és érzései iránti kölcsönös tiszteletből fakadnak:

Jogom van ahhoz, hogy:

- **tisztelettel bánjanak velem, meghallgassanak és komolyan vegyenek,**
- **kifejezzem a saját érzéseimet és véleményemet,**
- **megállapítsam, mi fontos nekem és mi nem, és kérem, amit szeretnék,**
- **nem mondjak anélkül, hogy büntudatot éreznék,**
- **igent mondjak anélkül, hogy önzőnek érezném magamat,**
- **hogy időm legyen dönteni,**
- **változzak és fejlődjek, ne ragaszkodjak egy régi rossz döntéshez,**
- **időm és terem legyen egyedül lenni,**
- **ne függjek mások elismerésétől,**
- **az legyek, aki szeretnék, nem pedig az a személy, akit mások akarnak látni,**
- **hibát kövessék el, és vállaljam a következményeket,**
- **azt mondjam, „nem tudom“.**

Érdemes elgondolkodni és magunkévá tenni a felsorolt asszertív jogokat. De ne feledjük el azt, hogy mindezek a jogok nemcsak minket, a többi embert is megilletik. Nem arról van szó, hogy önzően elvárom, hogy meghallgassanak és komolyan vegyenek, hanem ugyanezt a tiszteletet megadom másoknak is. Mindezek után pedig csak annyi marad hátra, hogy átgondoljunk, melyek azok a jogok, amelyeket mi nem adunk meg a másik embernek.

Kis Laura

Puskás Ferenc és az Aranycsapat

Nagy sikert ért el a magyar labdarúgó válogatott. Negyvenhárom év után ismét sikerült kijutnia az Európa-bajnokságra. Sportkörökben mindenki azonnal azon kezdett elmélkedni, megközelítheti-e valaha is a magyar labdarúgás a XX. századi legszebb éveit. Dicső múltra tekint vissza a labdarúgás Magyarországon, a híres Aranycsapatot még ma is szerzte a világon emlegetik.

Amit elsősorban meg kell állapítani, hogy a modern sport sok mindenben különbözik a valamikorótól. A hivatásos sportban rengeteg pénz forog, a komercializálás valóságos üzletté tette a legnépszerűbb sportokat, így a labdarúgást is. Nagy teher nehezedik a játékosokra, a klubtulajdonosokra, sőt a nézők is sokkal többnek tartják a labdarúgást egyszerű játéknál. Pedig valamikor az volt. Olyan hely volt a stadion, ahol mindenki összejöhött jól szórakozni, lazítani és jó focit nézni.

A második világháború utáni időszak, nem kis meglepetésre, a magyar sport legtermékenyebb évtizedeit hozta. A kommunista szovjet okkupáció és az országban uralkodó nehéz viszonyok ellenére a magyar sportolók rendszeresen kiváló eredményeket értek el. Az Aranycsapat, ahogyan az akkori magyar labdarúgó válogatott világhírűvé vált, az 1950-es évek első felében volt a csúcson. Évekig veretlen volt. Megnyerte az 1952-es Helsinkiben rendezett olimpiai játékok labdarúgó tornáját, két legendás győzelmet aratott a foci megteremtői, az angolok ellen 1953-ban. Először november 25-én, a kultikus futballarénaiban, a Wembley stadionban verte a hazai angol válogatottat 6:3-ra. Hidegkuti három, Puskás Öcsi kettő, és Bozsik egy találatot szerzett ezen a mérkőzésen. Ezt a meccset a magyar sporttörténelem „az évszázad mérkőzésének” is nevezi. A visszavágóban, a budapesti Népstadionban (ma Puskás Ferenc nevét viseli) több mint százezer néző előtt ismét megalázták az angolokat, hihetetlen 7:1 arányú győzelemmel. 1954-ben a magyar válogatott a Svájcban megtartott világbajnokságon Bernben döntőt játszott Nyugat-Németország ellen.

Az Aranycsapat: Lóránt Gyula, Buzánszky Jenő, Hidegkuti Nándor, Kocsis Sándor, Zakariás József, Czibor Zoltán, Bozsik József és Budai II. László. Elöl Lantos Mihály, Puskás Ferenc és Grosics Gyula

Emlékmű Szegeden az Aranycsapatnak

A Népstadion

Kétfólos vezetés után végül kikapott 3:2-re. A győzelmet a mai napig homály fedi, sokan abban a meggyőződésben vannak, hogy a mérkőzésen történt német fordítás háttére a legendyében fogalmazza „gyanús”.

A politika sajnos ekkor közbelépett. Az 1956-os forradalom kitörése a csapatot külföldön találta, s a játékosok zöme külföldön is maradt. Puskás és társai egy brazil turnéra kaptak meghívást. Később Puskásék visszatértek Európába, de többé már nem állt össze az Aranycsapat.

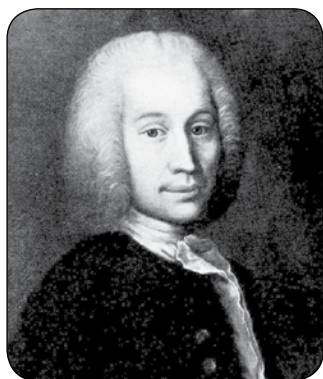
Puskás Ferenc minden idők legjobb magyar futballistája és sokak szerint a világ legjobb játékosainak egyike. A budapesti születésű sportoló pályafutásának nagy részét a Honvéd csapatában játszotta le, majd az 1956-os forradalom kitörése után külföldön, Bécsben maradt, pályafutását a spanyolországi Real Madrid csapatában, a világ egyik legjobb klubjában folytatta, majd edzőként nagy csapatot csinált a görög Panathinaikószból. Puskás a több mint félezer mérkőzésen ugyanannyi gólt lőtt, amire a mai napig még nem volt példa. A magyar válogatottban 85 mérkőzésen 84 gólt köszönhet neki csapata. Még a spanyol válogatott színeiben is pályára lépett. Puskás Ferenc 2006-ban halt meg, minden idők legjobb magyar sportolói közé soroljuk. Buzánszky Jenő, az Aranycsapat utolsó tagja az idén januárban hunyt el.

A mai futball sok mindenben eltér a fél évszázaddal ezelőttil. Nehéz megjósolni, mit hoz a jövő, de egyelőre a legendás csapat nemcsak a magyarok, hanem más nemzetek számára is elérhetetlennek és megközelíthetetlennek tűnik. Mindenesetre a magyar válogatott jelenlegi generációja nagy sikert aratott, arany betűkkel írta be magát a magyar sporttörténelem oldalaira, és joggal várhatjuk tőle az újabb szép eredményeket a következő években.

Gyarmati Balázs történész

Évfordulók nyomán

1701. november 27. – Megszületett **Anders Celsius** svéd tudós, asztronómus, akinek hőmérsékleti skáláját ma is használjuk. Az általa bevezetett hőmérsékleti skálát a mai napig használjuk, amelynek 0 pontját a jég olvadáspontja határozza meg. A másik fix pont a víz forráspontja, amelyhez a 100 °C értéket rendeljük.

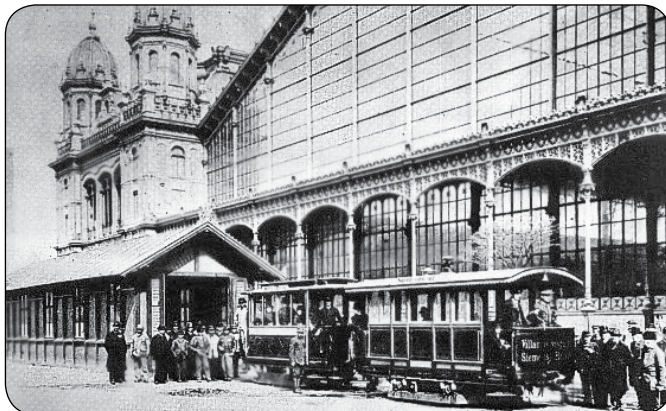

1895. november 27. – Megalapították a **Nobel-díjat**. Alfred Nobel 1895. november 27-én kelt végrendeletében rendelkezett úgy, hogy vagyonának kamataiból évről évre

részesedjenek a fizika, kémia, fiziológia és orvostudomány, továbbá az irodalom legjobbjai és az a személy, aki a békéért tett erőfeszítéseivel a díjat – és a vele járó, jelenleg körülbelül egymillió svéd koronát (körülbelül 30 millió forintot, illetve 115 ezer eurót) kiérdemli. 1968-ban a tudományos munkásság nobeli elismerése kiegészült a közgazdasági Alfred Nobel-emlékdíjjal. Ezt a Svéd Bank (Sveriges Riksbank) kezdeményezte a pénzügyi fennállásának 300. évében, s a díjat hivatalosan Alfred Nobel-emlékdíjnak nevezik, tehát nem közgazdasági Nobel-díjnak.

1887. november 28. – Megindult Budapest első „villamosított közúti vasút” vonala, vagyis az **első villamos**. A Nyugati pályaudvar és a Király utca között közlekedett a Siemens & Halske villamosjárata a Nagykörúton. A jeles esemény egy

hétfői napra esett, az első villamos délután fél háromkor indult el. A Nyugati pályaudvar elé megépítették az ideiglenes kocsiszínt is. Az 1000 milliméter nyomtávolságú vonalon két motor- és egy pótkocsi közlekedett. A legnagyobb menetsebességet 10 km/h-ra korlátozták, de az Andrásy utat ennél is lassabban volt szabad keresztezni. Itt állandóan lovas rendőr figyelte, segítette a közlekedést. Sötétedés után a vonat elején fehér, a végén vörös lámpát kellett bekapcsolni.

100. november 30. – **Szent András napja**. Szent András apostol, a keleti egyház védőszentje az első században élt. A hagyomány szerint átlósan ácsolt keresztben halt mártírhálál, ezért nevezik az ilyen keresztet andráskeresztnak. A naphoz fűződő szokások célja, hogy a fiatalok megtudják, ki lesz a házastársuk. Például András-napon a lányok böjtöltek, csak három szem búzát ettek, három csepp vizet ittak, s akkor megálmodták, hogy ki lesz a férjük. Számos időjárásjósó szokás is kapcsolódik András napjához. A néphit szerint, ha András napján esik az eső vagy a hó, ezt követően 40 napig esik. Ilyenkor sok helyen készítenek hagymakalendáriumot: a szétszedett fej vöröshagyma rétegeire

csipet sót szórtak. 12 réteget elneveztek a 12 hónap nevével, majd újév napján a hagyma rétegeinek állapotából megjósolták a következő év időjárását. András-napkor kezdődtek a disznóvágások, ezért disznóölőnek is nevezték. Amikor a mezőgazdasági munka befejeződött, az asszonyok a munkaidejük tekintélyes részét fonással töltötték. November második felében kezdődött a fonás, és gyakran farsangig tartott. Tilos volt azonban fenni az egyházi és népi ünnepeken, jeles napokon, így András, Borbála, Luca napján, karácsony két napján. András-nap éjfélkor beáll a csend ideje, az advent.

1925. december 1. – A **magyar rádiózás napja**. Az első magyar rádióadás emlékére. 1925. december 1-jén este 8 órakor indult meg

halt meg. Eredeti nevén: Gerhard Kremer Mercator legjelentősebb alkotása volt, hogy a róla elnevezett hengervetületet alkalmazta a Föld felszínét ábrázoló térképeken. A Mercator-vetületnél a pólusok irányában nő a térkép torzulása, viszont merőlegesek egymásra a meridiánok és a szélességi körök. Ez a szögpontosság a hajózásban volt nagy jelentőségű. Mercator 1512.03.05-én született.

1979. december 3. – Japánban bemutatták az első, kereskedelmi forgalomba szánt **mobiltelefon**okat. Az első automatikus, analóg mobiltelefon a hatvanas években készült el. Az USA-ban már 1946 óta használtak rádiótelefonokat, de a használható rádiófrekvenciák száma igen korlátozott volt. Ezért a városokat vételi zónákra (cell) osztották, és 1948-ban már megoldható volt az automata kapcsolás. Sok időnek kellett még elteltie azonban, hogy megszülessenek a megfelelő minőségű tele-

avatóünnepséggel, majd hangversennyel a rendszeres rádiós műsorsugárzás. A műsort a csepeli szikratáviró-állomás 2kW teljesítményű, Telefunken gyártmányú adója sugározta. A rádióadás kezdetben heti 50 óras volt.

1594. december 2. – Elhunyt **Gerhardus Mercator** németalföldi térképész és földrajztudós, aki megalkotta az első modern térképet. Duisburgban 82 éves korában

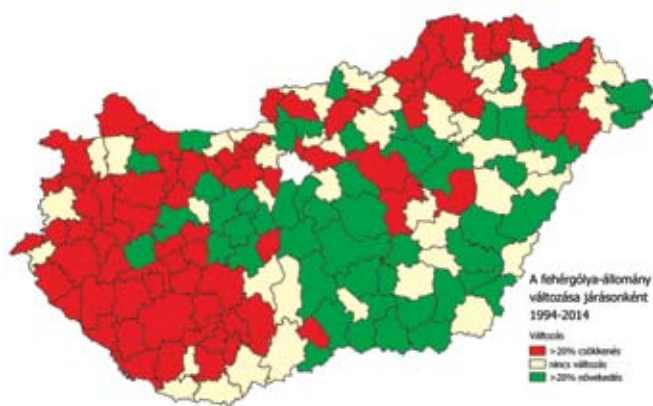

fonkészülékek is – az USA-ban a Motorola cégé a mobiltelefonokra vonatkozó szabadalom. Skandináviában 1981-ben, Európában a nyolcvanas évek végén kezdtek tömegesen elterjedni a mobiltelefonok.

Nem csökken, de nem is nő a fehérgólya-állomány

Ki hinné, hogy nemcsak az embereket, hanem időről időre az állatállományt is számba veszik? Ugye, hallottatok már ilyenről?

Ha nem is, itt egy jó hír. Magyarországon 1941 óta követik a gólyaállomány változásait. Az akkor 15-16 ezer gólyapáros létszáma az 1960-as évek végére harmadára csökkent a táplálkozó helyek és hagyományos fészekrakó helyek (nádtetők, széles kémények) fogyatkozása miatt. Az akkoriban elterjedő villanyoszlopokra átköltöző gólyaállomány száma állandósult, és az elmúlt csaknem fél évszázadban 5000 pár körül ingadozik.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület tagsága tavaly 8574 fészket és 2272 üres, fészekanyag nélküli gólyafészekmagasítót talált, így 2014-ben 4950 fészkelő pár volt tehető Magyarország gólyaállománya. Mint azt térképünk is bizonyítja, inkább keleten és délen szeretnek a gólyák.

A faj fő táplálkozó helyéül szolgáló gyepek, és szántók területe csökkent az országban, talán ezért nem növekszik a fehérgólyák száma. Jó hír ugyanakkor, hogy az európai fehérgólya-állomány az elmúlt két évtizedben jelentősen megnőtt – olvastuk a wwf.hu honlapján.

Szerbiában is jelentős gólyaállomány tanyázik. A Nagybecskerekétől északra, a Tisza mellett fekvő Tiszatarróson, szerb nyelven Tarašon 38 párt számoltak meg. A németországi EuroNatur nevű környezetvédelmi szervezet ezért az idén ezt a falut tüntette ki a 2015. év európai gólyafalujává, így a bánáti település bejáratánál táblát helyeztek el, amely messziről hirdeti a gólyák tömeges jelenlétét. Mint azt Marko Tucakov ornitológus, a Tartományi Természetvédelmi Intézet munkatársa elmondta, a gólyák a Tisza és a Temes folyók mentét kedvelik leginkább vidékeinken. A múlt század nyolcvanas éveiben rendkívül lecsökkent a gólyák száma Szerbiában és Vajdaságban, majd később növekedett. Tizennégy évvel ezelőtt a vajdasági gólyaállomány csaknem ezer párból állt (ebből 600 Bánátban), majd az idén nyáron következett az újabb összeírás, ennek eredményével azonban még nem találkoztunk. A madarakról sok mindent megtudhattok a www.pticesrbije.rs honlapon, ahol magyar nyelvű tájékoztatás is található.

Darvak fesztiválja Törökbecsénél

Egyáltalán nem vagyok benne biztos, hogy „jó szemmel nézték” a közönséget a Sósopón összesereglett darvak az elmúlt szombaton. A Törökbecse melletti természeti rezervátumban ugyanis megpróbálták kihasználni a vándormadarak vonulását egyfajta turisztikai attrakcióként, és egymást követő harmadik évben meghirdették a Darvak fesztiválját. Több madárfajta ejti útjába Sósopót november folyamán. Itt megpihen, erőt gyűjt útja folytatásához. Ezek között a madarak között a leglátványosabbak a darvak, melyekből mintegy 8 ezer repült le a tóra és környékére.

A látogatókat különféle programokkal, a gyermekeket műhelyekkel várták, ami talán tanulságos és érdekes volt számukra, mégis hisszük, hogy a madaraknak ez cseppet sem tett jót. Ismerve a madarakat, az emberek pusztá jelenléte is megzavarhatja a szokványos életüket.

TÖBB MINT 13 EZER LÚD TATÁN

Fotó: Csonka Péter

A magyarországi Tatán – és bizonyára sok más helyen – nagyobb hagyománya van a vándormadarak megfigyelésének, mint nálunk. A Budapesttől mintegy 60 kilométerre nyugatra fekvő Tatán az előttünk álló hétvégén 15. alkalommal várják a madárbarátokat a télközszöntő Tatai Vadlúd Sokadalomra. Hihetetlen sok szárnyas gyűlt össze, november folyamán mintegy 13 ezerre becsülték a szárnyasok jelenlétét a helység

mellett. Közöttük volt a nagy lilik és a vetési lúd, de velük együtt megérkeztek a világviszonylatban is veszélyeztetett fajok, mint amilyen a vörösnyakú lúd.

Tatán a filmvetítéstől kezdődően a gyűrűzésen át egész napos, rendkívül gazdag programmal várják a látogatókat, és hangsúlyozottan ügyelnek a tó teljes területén a madarak zavartalan pihenésére. Talán sikerül is nekik a nyugalmat biztosítani.

Így kommunikálnak a pandák

Dekódták az óriáspandák „nyelvének” egy részét Szecsuan tartományi kutatók, ötéves munkájuk során fény derült az állatok kommunikációjának titkaira. A tenyésztési és kutatóközpont 2010-ben kezdte rögzíteni a felnőtt és fiatal pandák közléseit különböző helyzetekben: evés, a bocsk babusgatása, meghitt együttlétek, valamint dühös összekapások alkalmával – közölte Csang Ho-min, az intézmény vezetője.

A szakemberek nagy mennyiségű hangadatot tároltak el a hozzájuk kapcsolódó cselekményekhez rendelve azokat, majd elemezték őket. Tizenhárom különböző hangkifejezés: bűgás, bűgés, bégetés, brummogás és trillázás jelentését sikerült megfejteniük. Mint kiderült, a kis bocskok ritkán szólalnak meg, ha mégis, akkor leginkább azt mondogatják, hogy gi-gi, ami azt jelenti, hogy „éhes vagyok”. Elégedetlenségüket vao-vaó, ennek ellenkezőjét pedig a kuku hangok kiadásával tudatják.

A többi hang és azok használatát már felnőtté válásuk időszakában sajátítják el. Amikor az anyapanda szinte madarakhoz hasonlóan csiripelni kezd, akkor kicsinyei iránti aggodalmát fejezi ki. Amikor ugatásszerű hangot hallat, közeledő idegen jövevényt igyekszik távol tartani.

Csang elmondta, hogy a kutatócsoport tagjai a hangok elemzése közben olykor szinte elbizonytalanodtak, hogy valójában panda, madár, kutya vagy birka hangját hallják. A szakember kiemelte, kutatásaikat folytatják, és olyan pandaszótár kiadását is fontolgatják, amely csúcstechnológiát alkalmazva hangfelismerést tesz lehetővé. Csang szerint a projektum kibővítésével hosszú távon elősegíthetik a vadon élő pandák védelmét. A legutóbbi – 2013-as – pandaszámlálás adatai szerint kevesebb mint kétezer panda él elsősorban Szecsuan és Senhszi tartomány bambuszerdeiben, míg fogságban 375-en vannak, közülük 200-an a csengtui kutatóközponthoz tartozó területeken.

ÁLLATKIRAKAT

Tapírbébi született a Nyíregyházi Állatparkban

Tapírbébi született a Nyíregyházi Állatparkban, a látogatók tavasztól láthatják az „ősi kinézetű állatot”. A kis tapír mamája 2013-ban az Európai Fajmegőrzési Program keretében érkezett a Nyíregyháza-sóstógyógyfürdői intézménybe, ahol már régóta élt egy hím. A nőtény 13 hónapnyi vemhesség után utódot hozott világra. A kis tapír bundája hosszirányban világos színű csíkos és sormintaszerű foltok láthatók rajta. Az álcázást szolgáló bundaszín néhány hónap alatt tűnik el róla, s 6–8 hónapos korában már ugyanolyan színű lesz, mint a szülei.

Egy ősi legenda szerint az isten a tapírt azokból a darabokból rakta össze, ami a többi élőlény teremtése után megmaradt. Az állat 35 millió éve alig változott, és rendkívül furcsa kinézetű. Koponyája hatalmas, amelynek elülső részén csonttaraj van, felső ajka és orra egyesülve lefelé hajló ormányt alkot, disznószerű testének mellső lábain négy, a hátsón három ujj található. Kizárólag növényevő, rendkívül békés állat, méreteihez képest viszont hihetetlenül mozgékony és fürgé. Természe-

tes ellenségei a természetben a jaguárok és a pumák, s ha megtámadják, különleges testalkatának és rövid szőrének köszönhetően torpedóként veti be magát a sűrű erdőbe, lerázva támadóit.

A Földön négy tapírfajta él, közülük a dél-amerikai tapír állománya a legstabilabb, de élőhelyének pusztulása, az erdők irtása mellett az illegális vadászat is veszélyezteti, ezért a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) a sérülékeny kategóriába sorolta. A Nyíregyházi Állatkertben a tapírpár és kicsinye az épülő Andok házában él, és tavasztól a nagyközönség számára is megnyitják a dél-amerikai állatvilág egyedeit bemutató létesítményt.

Több ezer papagájról gondoskodik az indiai Madárember

Az indiai Chennaiban él egy 62 éves férfi, akit a helyiek csak úgy emlegetnek, mint a Madárember. A Sekar nevű férfi ugyanis már több mint tíz éve eteti a környéken élő gyönyörű, zöld papagájokat. Az első madarak egy szökőár után érkeztek a területre. A papagájokat az állatszerető férfi egyből gondozni és etetni kezdte, és idővel egyre többen lettek. Jelenleg állítólag nagyjából 4 ezer papagájt etet.

A kamerajavítással foglalkozó Madárember a jövedelmének körülbelül 40%-át költi az állatok etetésére. Minden reggel fél 5-kor kel, hogy elkészítsen körülbelül 60 kiló rizst, ami papagájok egy napi etetéséhez elegendő. Sekar ezt azonban nem bánja, hiszen ahogy fogalmaz, a papagájok már szerves részét képezik az életének. Ma már látványossággá nőtte ki magát a papagájok etetése, a környéken élők csodájára járnak a madárseregnek. „Boldog vagyok, hogy már tíz éve etethetem a madarakat. Igaz érzem az idő múlását, a térdeim már sokszor fájnak” – mondta a férfi.

RÜGYFAKADÁS

Füllesztős mese

Mikor az ükapám disznója angyalszárnyakat növesztett, és elrepült a legzajosabb Csendes-óceánhoz, én még akkor is a szivárványszínű békák fogásában voltam a legügyesebb.

Sajnos, más tudásban nem nagyon bővelkedtem, pedig nagyon igyekeztem kitérni az iskolában, hogy az óvónő megdicsérjen. Egy napfényes éjszakán azonban nagy szerencse ért. Nem tudtam elaludni, ezért úgy döntöttem, valamivel elütöm azt a pár órát. Ki is gondoltam, hogy mit. Nem reggel vettem be a délutáni gyógyszert, hanem most. Azt csak háromszáz évvel később tudtam meg, hogy véletlenül anya hashajtóját ettem meg. Igazán meg sem éreztem, hisz olyan okos lettem tőle, hogy minden butaságot megjegyeztem. Így felnőtt koromra nagy tudós vált belőlem. Én voltam az első ember, aki egyszerre tizenkét Nobel-díjat lopott. Még az angyalszárnyas disznó fülébe is eljutott a hír, és annyira büszke lett rám, hogy örömeiben visszarepült ükapám leomlott óljába.

Ha nem hiszitek, járjatok utána.

Lázár Anna, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

A tavasz, a nyár, az ősz és az ember

A tavasz a kikelet, a természet újjáébredése. Így van ez az embereknél is, amikor egy gyermek a világra születik.

„A tavasz nemcsak önmagában szép, nemcsak önmagáért szereted. A tavaszban ugyanis már ott van a nyár ígérete. A ragyogó napsütésé, a melegé, az életé.”

A nyár a termő évszak az ember életében szintén legtermékenyebb időszak, amikor a családnak tudunk, és kell a legtöbbet nyújtani. Az ősz hűvös reggelekkel, ködös levegővel jár. A levelek hullanak a fákról, a kert pompázó színekbe öltözik. Az embernél ez az az időszak, amikor a munkánk gyümölcsét látjuk. Az emberekre, akik szeretik az ősz, azt mondjuk, hogy optimisták. Ez azt jelenti, hogy minden problémából találnak kiutat, és szellemileg, s fizikailag erősek.

„Még nincs nyár, de már tudod, hogy jön, hogy az következik. Így a boldog várakozás ideje is a tavasz. És így kétszeresen szép. De van még szebb tavasz. Ami a szívedben, a lelkedben ébred. Ha a szívedben tavasz él, akkor az ablakon túl lehet tél, vihar, bármi. Ha kinézel, nyíló virágokat, repdeső katicákat, csörgedező patakot látsz. Mert a lelkedből látod. A tavaszt. Szíved tavaszát.”

Nagy Andrea, 7. osztály, Sonja Mariković iskola kihelyezett tagozat, Szentmihály

Álmomban a Hargitán jártam

Amikor felébredtem, egy nagy erdő közepén találtam magam. Hallottam a madárcsicsérgését.

Felkeltem, hogy körülnézzek. Ahogy körbetekintettem, megpillantottam egy kis ösvényt. Elindultam rajta. Egy kunyhóhoz vezetett. Elhagyatottnak tűnt, de bekopogtam az ajtaján. Egy kisfiú jött ki a házból. Elmondta, hogy őt Ábelnek hívják és ő ennek a hatalmas erdőnek a pásztora. Mivel besötétedett, behívott a viskóba estére. Bementem, megvacsoráztunk, gyorsan lefeküdtünk, és hamar elaludtunk. Reggel sült hús illatára ébredtem. Köszöntem Ábelnek, majd megkérdeztem, hol lehet kezét mosni. Ő elküldött észak felé, és azt mondta, hogy félórányi séta után elérek egy folyóhoz. Úgy is lett. Amikor akartam visszaindulni, egy szarvast pillantottam meg. Mire visszaértem, Ábel egy emberrel tárgyalt. Kiderült, hogy a férfit Dávid Pálnak hívták, és olvasmányokat adott a fiúnak. Amikor elment az öreg, megreggeliztünk, majd elmentünk vadászni nyúlra. Ahogy mentünk a fenyvesbe, egy tisztást láttunk. Odamentünk. A tisztáson találtunk két puskát. Ebédidő lehetett, mert nagyon éhesek voltunk, ezért visszaindultunk. A háznál egy férfi várt ránk, a bank igazgatója. A bevételért jött, s az erdőpásztor odaadta.

Hirtelen az ágyamban találtam magam. Rájöttem, hogy az egész csak álom volt, de nagyon örültem, hogy ilyen jól álmodtam.

Kórizs László, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Háromnegyed egykor az osztályban

Lassan dőcög az idő az utolsó órán az iskolában. Úgy érzem, sosem lesz vége.

Fáradt vagyok. Nem tudok már semmire sem odafigyelni. Végignézek az osztályon. A barátaim sincsenek jobb bőrben. Egyesek mozdulatlanul ülnek, és egy pontba néznek. Mások ide-oda feszelegnek a széken. Még egy-két perc a csöngetésig. Nem könnyű diáknak lenni. Az elmúlt néhány nap is ezt bizonyítja, tele tudásfelmérőkkel. Egyszer csak csoda történik. Végre csöngetnek, mehetünk haza. Villámgyorsan összepakolunk, az elsők között, persze, a fiúk. Mi lányok kicsit lassabban pakolászunk, mert időközben sokat csevegünk. Csöngetés után derült a hangulatunk, s a táskánk sem tűnik olyan súlyosnak, mint órák előtt.

Amikor végre kikerülünk az iskola épületéből, mint a nagy népvándorlás hunjai, kisebb csapatokra oszlunk. Elöl mennek a fiúk, és hangosan vitatkoznak egy számítógépes játékról. Mögöttük mi, lányok. Taura a kiskutyájáról, Tia pedig a macskájáról mesél. Majd egyszerre eszünkbe jut Sára izgalmas születésnapja, s másik új ötlet születik: meg kell ismételni a maradéki kiruccanásunkat. Közben Tímea egy kis papírt vesz elő. Mindannyian kíváncsian figyeljük, mi szépet rajzolt ez alkalommal. Mindig megcsodáljuk gyönyörű rajzait.

A kapuba érve megöleljük egymást. Jó tudni, hogy az iskola harcterén együtt vagyunk.

Hardi Karolina, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Az én iskolám, Kiss Csenge, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Édesapám

Az apám neve Lajos. A szeme barna. Kopasz, ám sokszor hallom tőle, hogy göndör, sötétbarna haja volt régen. Nem sovány, inkább teltebb ember.

A szíve viszont nagyon a helyén van. Ha megkérem, hogy segítsen a házi feladat elkészítésében, szívesen megteszi. Csak mostanában ez kevesebbszer sikerül, mert külföldön dolgozik. Hathetente jön haza két hétre. Nagyon hiányzik, de lassan megszokom, hogy nem lehet mindig velem.

A nyarat mindig várom, mert olyankor együtt az egész család, és lazítunk. Leginkább kártyázunk. Apa nagyon sokszor szokott nyerni. De olyan is van, hogy én nyerek, és olyankor ő mindjárt kiszáll, de csak viccből. Télen is sok szabadságot vesz ki. Olyankor legtöbbször filmmaratonot tartunk. Igaz, apa szép horkantásokat végez közben, mivel mindig elalszik.

Nagyon sok élményem van vele, de nem írhatom le mindet. Azt szeretném, ha tudná, hogy nagyon szeretem őt. Szavakkal nem is lehet leírni, mennyire. Köszönet, hogy ő is szeret és támogat.

Szabó Emese Virág, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Ha én lennék a tanár

Vajon milyen érzés tanárnak lenni? – tettem fel a kérdést apukámnak, aki tanárként dolgozik. Elbeszélgettünk erről, s én ezt mondtam:

- Nem sietnék az órákra. Hiszen akkor kezdődnek, amikor én megérkezem.
 - Akkor a tanulók a szünetet egymás lökdösésével töltেনék – válaszolja.
 - Nem írnám be a késve érkezőket, megérteném őket – jelentetem ki.
 - A nebulók egyik fele későn kelne fel, a másik fele a városban sétálgatna – súgta oda nekem.
 - Engedélyezném a telefon használatát! – kiáltottam fel.
 - Óra alatt ki figyelne rád? – kérdezte apa.
 - Megengedném a gyerekeknek, hogy akkor egyenek, amikor éhesek – szóltam.
 - Akkor mindenhol ételmaradékok lennének – jelentette ki.
 - Eltörölném a hetes feladatait – szóltam meg.
 - A teleirt táblára írnál? Hogyan másolnák le az anyagot a diákok? – kíváncsiskodott.
 - Nem terhelném őket versenyekkel – határoztam el.
 - Akkor hogyan fejlődnének a fiatalok? – szólt apu.
 - Nem íratnék velük dolgozatokat és egyéb felmérőket – jutott eszembe.
 - Hogyan győződne meg a tudásukról? – kérdeztem édesapám.
- Sok-sok kérdés, megannyi kérdőjel, de jó, hogy nem én vagyok a tanár.

**Nagy Evelin, 8. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

Ilyen lesz az életem

A jövőben, 2035-ben már egy iskola angoltanára szeretnék lenni. Az általános iskola után egy remek gimnáziumba szeretnék járni 4 évig. Ezután egy tanárképzőbe szeretnék menni, ahol fantasztikus tanárt képeznek belőlem. Ha bekerülnék egy iskolába, a tanulókat szigorúan és viccesen tanítanám. A diákokat, akik szorgalmasak, jutalomban részesíteném. Mindig kétoldalas tesztet íratnék a tanulóimmal. Elvárnám tőlük, hogy minden órára készüljenek. A húszas éveimben szeretnék egy családot egy feleséggel, egy kisfiúval, akinek kék szeme lesz és egy kislányt is. Itt, Csantavéren fogunk élni egy szép kis házban, nagy kerttel. A gyerekeknek külön szobákat fogok kialakítani. Az iskolában kitűnően kell teljesíteniük. Lesz egy autónk is. Az osztálytársaimmal tartanám a kapcsolatot, és osztálytalálkozókat is szerveznék. Az apám és anyám is fognak vigyázni a gyerekeimre. Minden nyáron elmegyünk nyaralni egy-két hétre. Ahogy a gyerekek öregszenek, úgy én is. Még az iskolában tanítanék, amikor kapnék egy hívást egy másik iskolától, hogy ott tanítsak. Minden reggel elmennék Szabadkára, angolt tanítani az ottani diákoknak. Itt már nehezebb dolgom lesz, mert ez egy középiskola, ahol a gyerekeket már nem érdekli a tanulás. Nem fogok változni. Minden órára kell készülni, és szigorú is maradnék. Az életem folyamatosan változik majd, de nem lesz unalmas. Amikor a fiamnak kihullik az első foga, az nagy esemény lesz számomra. Szeptember 4-én 30 éves vagyok. Kicsit megöregszen, már olyan idős leszek, mint apám, amikor egybekelt anyával, addigra ők sem a régiek már. A feleségemmel az 5 éves évfordulónkat ünnepeljük.

– Még tízszer ennyit! – ezt kívánták.

Az életem alakul, ahogy alakul. A legfontosabb egy szerető család.

**Kozma Szabolcs, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

RÜGYFAKADÁS

Büszke voltam magamra

Ki az, aki nem fél a feleléstől? Aki ezt állítja, az nem mond igazat.

Bizony, én is félek minden alkalommal, pedig a nyolc iskolaéve alatt feleltem, vagy már százszor. Legjobban a magyar nyelvtan feleléstől tartok. Úgy érzem, hogy az alanyt, az állítmányt és a határozókat nem nekem találták ki. Mikor a tanárő bejelentette, hogy a következő órától mindenkit fog feleltetni, tudtam, hogy nekem végem. Tanultam én, de valahogy nem akart a fejembe menni a tananyag. Nem is értettem, minek annyi határozó megjelző. Na, meg a mondatelemzés! Addig tanultam, hogy a végén már belegabalyodtam. Másnap szomorúan mentem az iskolába, már felkészültem a legrosszabbra. Nálam ez azt jelenti, hogy kapok egy pecát, és nem hogy pecázni nem engednek el, hanem az utcára se mehetek ki, mert anyuékól büntetést kapok. Elkezdődött a magyaróra. Ketten már le is feleltek, mikor a tanárő felszólított engem. Felálltam. Rezegtem, mint a kocsonya. A tanárő a táblához hívott. Arra gondoltam, hogy minél előbb legyen ennek vége. Én kapjam meg az egyesemet, a többiek majd röhögnek, én meg legörbült szájszájallal megyek a helyemre leülni. Na, és akkor hirtelen csoda történt. Azt mondta a tanárő, hogy elemezzem a mondatot, és rajzoljam meg a mondat ágrajzát. Ránéztem a táblára, és hirtelen eszembe jutott, hogy pont ez a mondat volt az, amelyet előző nap tanulgattam. Minden eszembe jutott! Elemeztem a mondatot, és az ágrajzát is felírtam. A tanárő ötöst adott, és mehettem a helyemre. Fel sem fogtam, hogy mi történt. Hatalmas kos esett le a szívemről. Mosolyogva mentem a helyemre.

Túlestem a felelésen, és büszke voltam magamra, hogy sikerült.

**Hatala Lolitta, 8. osztály, Október 18. iskola,
Zentagunaras**

Az artista

*Tigris Tibi, Tibike
Fenn leng az égben, ízibe,
Repül narancs bundája,
A csíkja is utána.
Zöld szeme villan,
Egyszer innen – máskor onnan,
Nem retteg most a vadkan,
Tibike csak légtornász a cirkuszban.
Lóg a farkán, perdül az orrán,
Bukfencet hány a szempilláján.*

*Panni, Panni, Pannika,
Ámulva néz a magasba,
Tapsikolva számolja,
Hányat perdül az artista.*

Eltökélte magában:

*A repülő bundás lesz a barátja!
Tőle fogja tanulni, hogy kell kötélén táncolni.
Most már ketten perdülnek,
A magasba lendülnek,
S puszikat küldenek a nézőknek.*

**Hegedűs Sára, 5. osztály,
Kizúr István iskola, Szabadka**

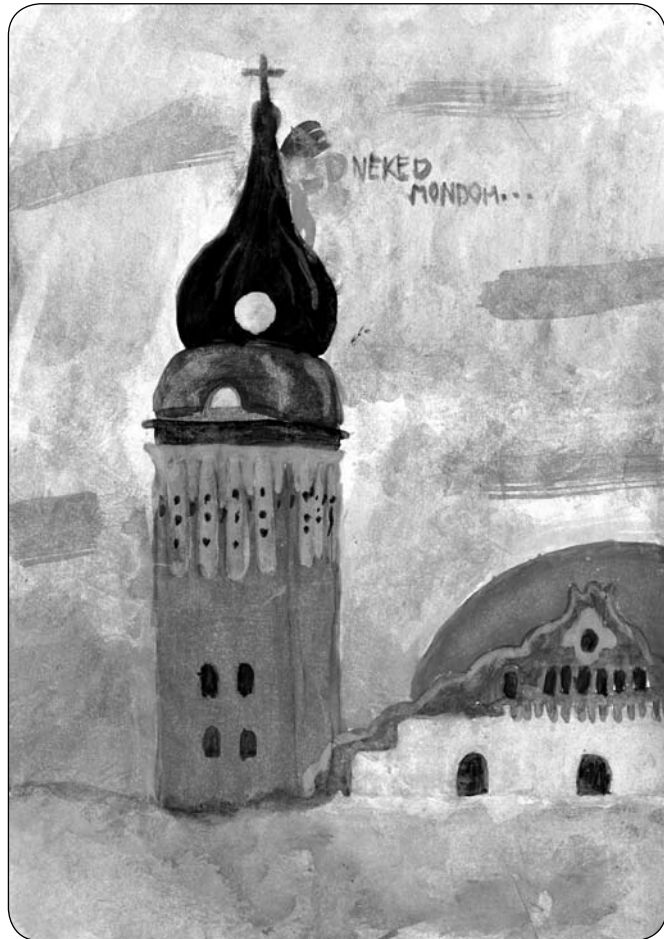

Olvasd el te is!

Fekete István: Tüskevár (ifjúsági regény)

Ez a könyv Tutajos és Bütyök nyári szünidejéről szól.

Tutajos azaz, Ladó Gyula Lajos szünete azon múltott, hogy megszerzi-e a jelest matekból vagy sem. Szerencsére Kengyel, a matektanár megadta neki. Tutajos örömmel ment haza. Így hát édesapja el is engedte. István bácsi már otthon várta, hogy vásároljanak pár dolgot, amelyekre szükség lehet. Másnap reggel már kora reggel indultak vonattal, hogy odaérjenek István bácsiékhoz. Tutajos nagyon sajnálta, hogy a legjobb barátja, a Bütyök nem mehet vele. Mikor odaértek, Nancsi néni várta őket finom enniivalóval. Nancsi néni nem szerette, ha más főztjét dicsérik, és nem az övét. Evvel óvatosan kellett bánni. Matula Gergely is várta Tutajost, mert ő vitte ki a berekbe egy ki kirándulásra, hogy legényt neveljen belőle. Tutajos, mikor találkozott Matulával, rögtön adott neki egy szivart, amelyet az apjától szedett el. Matula örült a fiú jó szándékának. Másnap kora reggel Matula kopogtatott az ablakon Gyulának, hogy ideje indulni. El is indultak. Gyula nem vitt csizmát, hiába mondta neki Matula, ezért amikor a sás rengetegében mászkáltak, az össze-vissza szurkálta, horzsolta lábát. Mikor belelépett egy jókora pocsolóba, akkor a szandálja tisztá víz és sár lett, ekkor levetette, és mezítláb ment tovább. Amikor odaértek a berekbe, Gyula kipróbálta a horgászatot. Matula kicsit egyedül hagyta Tutajost. Tutajos levetette az ingét, gondolva, ráfér a barnulás. A bőre tisztára felsült. Este, mikor hazafelé indultak Gyula háta nagyon fájt. Matula azt mondta, most hagyja két napig, és hogy Nancsi néni olajai csodát érnek. Mikor hazaért, borzasztóan fájt már neki. Nancsi néni bekente liliomolajjal, és megágyazott neki, hadd fekdjön. Mikor

Ács Károly: Neked mondom, Szabadka című versének illusztrációja, Utasi Tamara, 8. osztály, Szabadka

Kedves Pajtások!

Családunk, olvasmányélményeink, a változó természet hordalékai igencsak benne vannak mai válogatásunkban, viszont vers csak egy van. Ennek több oka van, mégis döntő, hogy kevés jó vers érkezik hozzánk. Bízunk benne, hogy a hidegebb napok érkezével a lírai hangulat eluralkodik a poéta vénával megáldott olvasóinkon. Kivételt képez a szabadkai Kizúr István iskola tanulójának, Hegedűs Sárának a verse, ami hangulatában is felüdülést hordoz.

Boríték érkezett a héten a **csantavéri Hunyadi János** iskolából, a **magyarkanizsai J. J. Zmaj** iskolából, és az **adai Cseh Károly** iskolából is. Következő számunkban már olvashatóak lesz ezeknek a munkáknak a némelyike.

Köszönjük, és továbbra is várjuk az izgalmas anyagokat!

Nagy Magdolna

letelt a két nap, reggel arra ébredt Gyula, hogy Matula kopogtat. El is indultak, de ezúttal már az éjszakát is ott töltötte a kunyhóban Matulával és Csikasszal, a kutyával. Horgásztak, maguk főztek, elmentek csónakázni, de ekkor már Tutajos is tudott valamennyire evezni. Mikor beértek a nádasba, elővették a puskát, és kiderült, hogy Tutajosnak van tehetsége a lövészethez. Közben István bácsi Bütyök édesanyját, akinek nagyon fájt a lába, beutalta egy gyógyfürdőbe. Azt mondta, míg ő ott lesz, addig Bütyök, vagyis Pandoray Béla eljöhet Tutajoshoz a berekbe. Mikor Bütyök megérkezett, nagy volt az öröm. Azután kocsival elmentek István bácsihoz, hogy megnézze őket. Majd később lementek a berekbe, ott már Bütyököt várta a ház, Matula és Csikas. Elkészítették az ágyat, és elmentek horgászni vacsorát. Miután megvacsoráztak, nyugovóra tértek. Másnap reggel Matula bement a faluba, azt mondta, hogy azt csinálnak, amit akarnak, a tűzre vigyázzanak, egyenek, horgásszanak, ellátogathatnak a Tüskevárhoz is, de vigyázzanak magukra, és csak azon az úton menjenek, amelyet mutatott. A fiúk az ígérték, szót fogadnak. Elindultak csónakázni a nádasban. Megálltak pihenni, ekkor ettek és nézték a madarakat. És egyszer csak elkezdtek gyülemleni a felhők, és már valahol messze esett is. Amikor ezt észrevették, elindultak hazafelé. Sajnos már késő volt, és elkapta őket a vihar, mivel nem bírtak evezni, tolták-húzták a csónakot. A jég is eleredt, és Bütyök fejét Tutajos orrát jól megütötte. Mikor már kivergődtek a partra, gyorsan szaladtak a kunyhóba. Ott leültek, és pokróccal betakaróztak. Matula hazavitte őket Nancsi nénihez, miután megszárították a ruhákat. Ott Nancsi néni és a doktor kezelésbe vette őket. Az orvos megállapította, hogy Bütyöknek nincs nagyobb baja, de Tutajosnak tüdőgyulladása lett. Míg Tutajos ágyban fekdött, addig Bütyök dolgozott István bácsinak. Miközben dolgozott, megismerkedett Szanyadi Katalinnal, aki Bütyök szerelme lett. Amikor Tutajos felépült, visszamentek a berekbe, aztán Matulával elmentek Tüskevára, hogy aranyat keressenek. Matula visszament a kunyhóba, a fiúk pedig áskáltak. Úgy ástak a téglák között, hogy találtak egy bolt-hajtást. Bütyök elkezdett ugrálni rajta, erre az beszakadt. Bütyöknek kiment az ujjá a helyéről, és bevverte a fejét. Tutajos szölt Matulának, aki kimentette a gödörből, és helyre húzta az ujját. Teltek a napok, és ideje volt hazamenni. Elbúcsúztak Matulától, és megbeszélték, hogy karácsonykor találkoznak. Nancsi néni rendbe szedte őket, majd reggel hazaindultak Pestre vonattal. Bütyök megbeszélte Kátival, hogy leveleznek. Azután hazaértek. Az iskola elkezdődött, és Kengyel felesége lett az osztályfőnökük.

A fiúk már alig várják a telet és az elkövetkező nyarat.

Kozma Valentina,
7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Hogy lesz jó?

F gy nap az öregember arra ébredt, hogy a kamra üres, a padlás üres, a pince üres. Sehol semmi, hogy bár egy falást ehetnének. Gondolkodott az öregember, hogy most mitévő legyen. Addig-addig gondolkodott, míg rájött, hogy mást nem tehet, vásárra hajtja a szamarat. A vásáron a szamarat eladja, az árából pedig vesz kenyeret és szalonnát.

Ahogy ezt elgondolta, mindjárt rá is dobta a kötőféket a szamárra. Intett kicsi fiának, hogy jöjjön az is. Azzal megindultak a város felé. Elől a szamár, utána az öregember, őtána pedig a kicsi fiú.

Mentek szép csendesen az országúton. Kétoldalt az országút mellett szántóföldek területek el, a földeken emberek dolgoztak. Mikor meglátták őket, az emberek kacagni kezdtek.

– Min kacagtok, emberek? – kérdezte az öreg.

Mire az emberek így feleltek:

– Már hogyan kacagnánk, mikor látjuk, milyen nagy bolond vagy! Ott a szamár, miért hagyod, hogy a gyerek gyalog gyötrődjék. Arra való a szamár, ülted rá a fiad.

– Csakugyan bolond voltam – ismerte be az öregember. Hogy hibáját jóvátegye, fölkapta a fiát, s ráültette a szamár hátára.

Mentek tovább az országúton. Egyszer csak megint hallja, hogy az emberek kacagnak.

– Min kacagtok, emberek? – kérdeztek az öreg.

– Már hogyan kacagnánk, mikor látjuk, milyen nagy bolond vagy. Fiadat ülteted a szamár hátára. Te pedig vénember létedre gyalog baktatsz mellette.

– Csakugyan bolond voltam – ismerte be az öreg. Hogy hibáját jóvátegye, leszállította a fiát a szamár hátáról, a helyébe pedig ő maga ült.

Mentek tovább az országúton. De sokáig nem mehettek békecségekben. Egyszer csak hallják, hogy az emberek morgolódnak.

– Min morgolódtok, emberek? – kérdezte az öreg.

– Már hogyan morgolódnánk, mikor látjuk, amit látunk. Magad szamárháton ülsz. Azt a gyöngye gyermeket meg hagyod a porban botorkálni. Szégyellheted magad, hogy vénségedre idáig jutottál az embertelenségben.

– Csakugyan igazatok van – ismerte be az öreg. Hogy hibáját jóvátegye, kapta a gyereket, s felültette maga mögé a szamár hátára.

Mentek tovább az országúton. Sokáig most sem mehettek békecségekben. Hallják, hogy az emberek megint morgolódnak.

– Min morgolódtok, emberek? – kérdezte az öreg.

– Hogyan morgolódnánk, mikor látjuk, hogy vénségedre sem jön meg az eszed. Hát nem tudod, hogy a szamár hátán csak egyetlen embernek van hely? Kettőnek nem. Hát azt akarod, hogy a szegény pára kiszervegjen a kettős teher alatt?

– Alighanem igazatok van – felelt az öreg. Hogy a hibáját jóvátegye, mindjárt leugrott a szamárról, s intett a fiának, hogy ugorjon le az is. Igen ám, de ekkor észébe jutott, hogy ezt csinálták, és így se tetszett az embereknek.

Gondolkozott az öreg, törte a fejét, mitévő legyen, hogy az emberek tetszését megnyerje. Ha egyikük sem ül a szamár hátán – nem jó. Ha a gyerek ül rajta – az sem jó. Ha ő maga ül rajta – nem jó az sem. Ha meg mindketten rajta ülnek – az sem jó.

Mikor idáig ért a gondolkodásban, az öreg a fejére ütött:

– Most már tudom, mi kell nekik.

Azzal a földre döntötte a szamarat. Összekötötte a két első lábát, össze a két másodikat. Keresett egy rudat, átdugta a kötélnek, a rúd egyik felét ő fogta meg, a másikat a fia kezébe nyomta. Azzal cipelni kezdték a rúdon a szamarat.

– No, ez már csak jó lesz – mondta az öreg. De bizony nem volt jó. Mert alig indultak meg, kacagni kezdtek az emberek a szántföldeken. De úgy kacagtak, hogy dülöngöztek bele, még a könnyük is kicsordult. Elhagyta erre a béketúrás az öregembert.

– Min kacagtok, emberek? – kérdezte nagy dühösen.

– Már hogyan kacagnánk – felelték az emberek. – Hisz két ilyen bolondot még sohasem láttunk. Ahelyett hogy a hátára ülnétek, ti cipelitek a szamarat? Ki hallott ilyet?

Megmérgeződött erre az öreg, s kiabálni kezdett:

– Az öreg győzi a kedvetekre cselekedni. Ha ezt tesszük – az a baj. Ha azt tesszük – az. Akárhogyan tesszünk, sehogyan sem jó.

Hogy a mérgén könnyítsen, fogta az öreg a rudat, s egyetlen ütéssel agyoncsapta a szamarat. Azzal a fiával egyetemben megindult hazafelé, boldogan, hogy a szamártól megmenekült. De nem sokáig jutott, máris kacagás ütötte meg a fülét. Megfordult, s visszakiabált:

– Min kacagtok, emberek?

– Már hogyan kacagnánk – felelték az emberek –, amikor nagyobb bolondot nálad még nem hordott hátán a föld. Itt hagyod azt a jó kövér szamarat, kutyák, hollók prédájául. De mi nem hagyjuk. Éhesek vagyunk magunk is, megsütjük, s elköltjük jó étvágygal.

Megvakarta fejét az öreg:

– Csakugyan bolond vagyok – vallotta be töredelmesen. Hiszen épp azért hajtottam el a szamarat, mert éhesek voltunk, én is, a fiam is.

– No – mondták az emberek –, ha éhesek vagytok, gyertek ide, jut nektek is a szamárból.

Jutott is. Jóllakott az öreg, jóllakott a fia. Szusszanni is alig bírtak, úgy megtömték a hasukat. A boldogult szamárból pedig csak a csontok maradtak meg.

Mikor esteledett, az öreg meg a fia megindult hazafelé. Egyszer csak megszólalt az öreg.

– No, fiam, ez a nap nem volt haszontalan nap.

– Miért nem volt haszontalan? – kérdezte a fiú.

– Azért, fiam – felelt az apa –, mert szamarunk ugyan már nincs. De jóllaktunk, s végre az embereknek is kedvükre tettünk. Azt pedig magad is tapasztalhattad, hogy ez nem könnyű dolog.

Kolozsvári Grandpierre Emil

Rudyard Kipling

A kertész

(Részletek)

*Az Úr egy sírt jelölt,
Hogy örködjem felette.
De látta: vénülök,
S a követ elgörgette.
Egy nap a nagy időben,
Egyetlen óra tettel!
Az angyal látta könnyem,
S a követ elgörgette.*

Máté 28, 2.

Mindenki tudta a faluban, hogy Hellen Turrell a maga világában bárki iránt teljesíti a kötelességét, de legpéldaadóbban mégis egyetlen fivérének szerencsétlen gyermeke iránt. A falu azt is tudta, hogy George Turrell kora ifúsága óta keserves próbatétele volt a családnak, és senki nem lepődött meg arról értesülvén, hogy anyni megelégedett és elpackázott gyorssegély után az Indiai Rendőrség Felügyelőjeként kapcsolatba bonyolódott egy nyugállományú tiszthelyettes leányával, mígnem egy lovas-baleset során, néhány héttel gyermekének születése előtt életét veszítette.

A sors irgalmából George apja is, anyja is elhalt addigra, s a harmincöt éves, anyagilag független Helen, bár nyugodtan lerázhatta volna magáról az egész nyomorúságos ügyet, nemes lélekkel minden terhet vállalt, jóllehet akkortájt éppen baljós tudópanaszok miatt Franciaország déli részén kellett kezeltetnie magát. Megszervezte, hogy a csecsemő egy dajka kíséretében hajóra szálljon Bombay-ben, elébük ment Marseille-be, kiápolta a kicsit a dajka gondatlansága folytán föllépett gyermekkori dizentéria-fertőzésből, emiatt a dajkát kénytelen is volt elbocsátani, majd végül soványan, megviselten, de győzelemittasan hazahozta a tökéletesen felgyógyult kisfiút Hampshire-i otthonába.

Mindeme részletek köztudomásúak voltak, Helen élete nyitott könyv lévén, ő ugyanis azt vallotta, hogy a botrány csak tovább dagad, ha eltussolják. Elismerete, George mindig is meglehetősen fekete báránya volt a családnak, de a dolog sokkal rosszabbul is alakulhatott volna, ha az anya ragaszkodik a jogához, hogy nála maradjon a gyermek. Szerencsére az a fajta ember pénzért bármi-be belemegy, és miután George kínos helyzetben mindig a hűgához fordult, Helen indokoltnak érezte, – s ebben minden barátja egyetértett vele – hogy a tiszthelyettes-rokonság szálát, úgy, ahogy van, elvágja, s a gyermeknek minden lehetőséget megadjon. Első lépésként a fiú – a lelkes közreműködésével – a keresztségben a Michael nevet kapta. Tudomása szerint, mondta Helen, ő nem különösebben gyermekszerető, de George-ot nagyon kedvelte; hozzáfűzte továbbá, hogy a kis Michael szája egészen az apjáé, amiből mégiscsak ki lehet indulni.

Michael valójában a széles, alacsony, szépen formált Turrell homlokot, s alatta a távol fekvő szemeket idézte föl leghűségesebben. Szája kissé csinosabb metszésű volt a családi típusnál. De Helen, aki az anyai ág részéről semmi jót el nem ismert volna, esküdött rá, hogy a fiú minden ízében és porcikájában Turrell, és ellenvéleményt senki nem hangoztatván, a hasonlatosság kész tényévé vált.

Néhány éven belül Michael megtalálta helyét a világban, akár Helen mindig is: elfogadták vakmerőnek, filozofikusnak és meglehetősen jóképűnek. Hatévesen megkérdezte, miért ne hívhatná Helent „Mamának”, akár a többi fiúk az anyjukat. Amaz elmagyarázta, hogy ő csak nagynéni, a nagynénik pedig nem egészen ugyanazok, mint a mamák, ám – ha ez Michaelnek örömet szerez – szólítsa őt nyugodtan „Mamának” lefekvéskor, tekintsek ezt maguk között a becenevének.

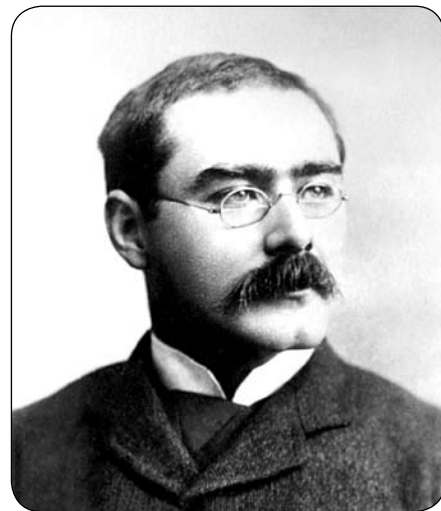
(...)

Michael zászlóalja szerencsés volt, amennyiben – egy számos „eltávozást” eredményező véletlen folytán – partvédelmi szolgálatra jelölték ki, melyet a norfolki tengerpart sekély lövészárkaiban abszolált; onnan északra küldték egy skóciai folyótorkolat őrzésére; végül valami vaklárma miatt tartalékba helyezték. De épp aznap, mikor Michael egy vasúti csomóponton négy teljes órát beszélgethetett volna Helennel, a zászlóaljat átdobták a kontinensre, mivel a Loos-i veszteségeket föl kellett tölteni; úgyhogy a fiúnak csak egy búcsútávira maradt ideje.

Franciaországban megint a zászlóalj mellé szegődött a szerencse. Ypres környékén foglaltak állást, ahol dicséretes, bár nem túlzottan megerőltető tevékenységet folytattak, amíg összefabrikálódott a Somme-i offenzíva terve; s Armentieres és Laventie térségének békéjét élvezték, mikor amott a csaták elkezdődtek. Egy értelmes parancsnok – látván, hogy a fiúk bölcsen ügyelnek a szárnyakra, és hatékonyan ásnak – táviró-kábel fektetés örvén egyszerűen kilopta a zászlóaljat a hadosztályból, és Ypres tágabb körzetében fogta munkára.

Egy hónappal később, miután Michael éppen megírta Helennek, hogy dögletes az unalom, tehát aggodalomra semmi ok, az esős hajnalból kivágódó első gránátszilánk egy pillanat alatt végzett vele. A következő lövedék kifordította a földből, s a holttestre borította a hajdani pajta maradék falát, de oly egyenletes rétegben, csak szakértő szem látta volna, hogy ott valami kellemetlenség történt.

A falu addigra rég hozzáedződött a háborúhoz, s angol módra a hírek fogadásának rítusait is kialakította. A postamester, mikor a hivatalos táviratot a hét éves lány kezébe adta, hogy vigye át Miss Turrellékhez, épp csak megjegyezte a parókia kertészének: „Hát most Miss Helen került

sorra.” A kertész pedig, a maga fiára gondolva, annyit mondott: „Akkor tovább bírta, mint néme-lyik másik.” A gyermek viszont hangosan zokogott a kapuban, mert Michael fiatalúr gyakran adott volt neki cukorkát. Helen hamarosan azon kapta magát, hogy igen gondosan egymás után leengedi a redőnyöket, és mindegyikkel komolyan közli: „Az ’eltűnt’ mindig azt jelenti, hogy meghalt.”

(...)

Amikor Michael meghalt, Helen világa megállt, s ő egyévé vált a megtorpanás teljes döbbenetével. Most ő továbbra is egyhelyben állt, míg a világ ment előre, de ez órá nem vonatkozott – semmi módon, semmilyen tekintetben nem érintette. Ezt abból vette észre, hogy milyen könnyen sikerül társalgásba foglalnia Michael nevét, és fejét az illendően elmormogott együttérzés hallatán a megfelelő szögben félrehajtania.

E megkönnyebbülés áldott tudatában Helen a rászakadó, majd harangzúgásostól elmúló Fegyverszünetet alig vette tudomásul. A következő év végére leküzdötte az élve hazatért ifjakkal szembeni fizikai undorát is: képes volt megfogni a kezüket, és csaknem őszintén kívánt nekik minden jót. Hidegen hagyták a háború akár nemzeti, akár személyes utóhatásai, de – bár roppant távol-ságból – részt vett a különféle segélybizottságok munkájában, és határozott nézeteket vallott, sőt, hangoztatott (közben figyelte magát) a falu Háborús Hősi Emlékműve tárgyában.

Ekkor kapta meg, mint legközelebbi hozzátartozó, a hivatalos értesítést – s annak mellékleteként egy neki címzett, ceruzával írt, olvashatatlán levelet, egy ezüst azonosító lapot és egy zsebórát – melynek értelmében Michael Turrell főhadnagy tetemét föllelték, azonosították és a Hagenzeele-i Hármask Számú Katonai Temetőben újratemették; alább kötelességszerűen ott állt a sor betűjele és a sír száma.

Így aztán Helen egy másik gyártási folyamat futószalagján találta magát – örömtias illetve megtört rokonok között, akik szilárd meggyőződéssel élték meg, hogy immár van a földön egy szeretetüknek emelt oltár. Ezek hamarosan elmondták, és különféle menetrendek segítségével megvilágították neki, mennyire egyszerű, s az élet szokott vitelét milyen kevésbé zavarja, ha az ember fölkeresi a maga sírját.

– Milyen más volna – mondta a Lelkész neje – ha Mezopotámiában vagy akár csak Gallipolinál esett volna el.

Helen így valamiféle második életre ébredt, s ez a kéretlen fájdalom átkergette a La Manche csatornán, ahol, a betűszók új világában, megtudta, hogy a Hagenzeele-i Hármás Számúba kényelmesen eljuthat a délelőtti hajóhoz csatlakozó délutáni személyvel, valamint hogy Hagenzeele-től alig három kilométernyire van egy kényelmes kis szálloda, ahol az ember egész kényelmesen megalhat, másnap pedig fölkeresheti a maga sírját. Mindezt a Főhatóságtól tudta meg, mely a földig rombolt, örvénylő vakolatporral és szélfútt papírronggyal borított város szélén, egy deszkából és kátránypapírból tákoltt barakkban székelt.

– Jut eszembe – mondta az illetékes – természetesen ugye ismeri a sírját?

– Igen, köszönöm – mondta Helen, és megmutatta a Michael hajdani kis írógépén leírt betűjelet és számot. A tiszta sok könyve közül valamelyikben ellenőrizte is volna, de akkor egy természetes Lancashire-i asszony nyomult kettejük közé, és ráparancsolt a férfitra, hogy azonnal mondja meg, hol találja a fiát, aki az A.S.C. utászoknál volt káplár. A rendes neve Anderson volt, zokogta, de mivel jó híré népektől származott, természetesen Smith néven soroztatta be magát; és Dickiebush-nál esett el, tizenöt elején. Ő maga nem tudja a számot, sem azt, hogy a két keresztneve közül melyiket használta az álnevével; de a Cook-nál váltott kedvezményes jegye Húsvét hetének végén lejár, és ha addig nem képes megtalálni a gyereket, akkor megbolondul. Aztán odarogyott Helen keblére, de a tiszta felesége gyorsan eljött az iroda mögötti kis hálóból, és a nőt hárman egyesült erővel egy dikóra fektették.

(...)

A mályvaszín és kék csíkosra mázolt, zsúfolt, vászon-homlokzatú fa-kalyibában elfogyasztott tea még beljebb sodorta Helent a rémálomba. Fize-téskor egykedvű, kevéssé csinos arcú angol nő állt mellette, aki – hallván, hogy a Hagenzeele-i vonat iránt tudakozódik – felajánlotta, hogy elkíséri.

(...)

Helen ezt hálával fogadta, de mikor a szállodába értek, Mrs. Scarsworth (addigra bemutatkoztak egymásnak) ragaszkodott hozzá, hogy egy asztalnál vacsorázzanak, majd vacsora után a fojtott hangon beszélgető hozzátartozókkal teli, szűk, csúf teremben végigkalauzolta Helent a „megbízásain”, ismertette az elesettek életrajzát, hajdani megismerkedésük helyét és legközelebbi hozzátartozók vázlatos jellemrajzát. Helen majdnem fél tízig bírta, akkor aztán a szobájába menekült.

Kis híján egy órák kopogtak az ajtaján, és belépett Mrs. Scarsworth; összekulcsolt kezében még mindig a rémes listát szorongatta.

– Igen... igen... tudom – kezdte. – Elege van belőlem; de valamit el akarok mondani. Maga... ugye nincs férjné? Akkor talán nem fogja... De nem érdekes. Valamit el kell mondanom. Én ezt így nem bírom tovább.

– De kérem...

Mrs. Scarsworth a csukott ajtóig hátrált, szája hangtalanul mozgott.

– Egy perc – mondta. – Maga... emlékszik ezekre az én sírjaimra, meséltem róluk lent, az étteremben az imént. Csakugyan megbízásos munkák. Legalábbis jó részüik az. – Tekintete körbejárta a szobát. – Micsoda különös tapéták vannak itt Belgiumban, nem gondolja?... Igen. Esküszöm, megbízásos munkák. De van egy, tudja, és... az a férfi többet jelentett nekem, mint bármi más a világon. Érti.

Helen bólintott.

– Többet, mint bárki más. És persze nem lett volna szabad. Úgy illett volna, hogy senki és semmi legyen nekem. De a mindenem volt. A mindenem ma is. Ezért csinálom ezeket a megbízásos munkákat, érti. Hát ennyi.

– De miért nekem mondja el? – kérdezte Helen kétségbeesetten.

– Mert már undorodom a hazudozástól. Mert hazudozom... folyton csak hazudozom... évről évre. És amikor nem szóval hazudom, akkor tettel és gondolattal, szakadatlanul. Mit tudja maga, mit jelent ez. Ő mindaz volt nekem, ami tilos lett volna... az igazi volt... az egyetlen igazi dolog, ami egész életemben megtörtént velem; és úgy kellett csinálnom, mintha senki és semmi lett volna. Úgyelmem kellett minden szavamra, és folyton ki kellett gondolnom, mit hazudjak legközelebb, évekig, évekig!

– Hány évig? – kérdezte Helen.

– Hat év négy hónapja előtte, két és háromnegyed éve utána. Nyolcszor jártam nála azóta. Holnap megyek kilencedszer, és... nem bírok... nem bírok úgy elmenni hozzá, hogy a világom senki se tudjon róla. Valakinek egyszer becsületesen el akarom mondani, mielőtt odamennék. Érti? Nem magam miatt, az nem számít. Soha nem voltam őszinte, kislány-koromban sem. De ez így nem méltó öhozzá. Úgyhogy... úgyhogy... el kellett mondanom magának. Mert így nem megy tovább. Jaj, nem megy!

Másnap kora reggel Mrs. Scarsworth nekivágott a megbízásos munkáinak, Helen pedig egye-

dül gyalogolt a Hagenzeele-i Hármás Számúig. A félig kész létesítmény több száz méter hosszan másfél méternyivel magasodott a mellette húzóódó makadámút fölél. A mély árok fölött beton átereszenken kellett lépkedni a vakolatlan külső falba vágott átjárókig. Helen fölment néhány fokot a földbe vajt, deszka-borítású lépcsőn, s elakadó lélegzettel mérte föl az elébe táruló zsúfolt síkfelületet. Nem tudta, hogy a Hagenzeele-i Hármás Számúban már huszonegyezer a halottak létszáma. Csak a fekete fakeresztek könyörtelen tengerét látta, melyeknek ágain hol itt, hol ott feliratos kis bádog-szalagok fityegtek. A keresztek tömegében semmiféle rendet, semmiféle szerkezetet nem látott; pusztán holtta aszott, derék-magas gyomok rárontani készülő vadonát. Elindult előre, aztán jobbra-balra tévelygett, reménytelenül töprengve, ki vagy mi fogja az övéhez vezérelni. Nagy messze előtte vastag fehér sáv látszott. Mint kiderült, egy rendezett parcella, két-háromszáz sír, melyeknek köveit már felállították, köréjük a virágokat kiültették, újonnan vetett fűvük pedig frissen zöldellt. De amint elolvasta, s a cédulájával összevetette a sorok végén kőbe vésett betű-jeleket, rájött, hogy itt fölösleges keresgélnie.

Az egyik sor sírkőnél egy férfi térdelt – nyilván a kertész, hisz épp egy palánta körül nyomkodta a puha földet. Helen, kezében a cédulával elindult felé. Amint közelebb ért, a férfi felállt, és köszönés nélkül egyenesen megkérdezte: – Kit keres?

– Michael Turrell főhadnagyot – az unokaöcsém – mondta Helen lassan, tagoltan, ahogy élete során már annyi ezerszer.

A férfi fölemelte a fejét, és végtelen részvétellel tekintett rá, majd az újonnan vetett fűről lelépve elindult a kopár fekete keresztek felé.

– Jöjjön velem – mondta – megmutatom, hol nyugszik a fia.

A temetőből elmenet Helen még visszanezét búcsúzóul. A távolban meglátta a palántái fölél hajló férfit; azután elment, abban a hiszemben, hogy a kertész volt az.

(Mesterházi Márton fordítása)

Kedves Olvasó Tanulók!

Joseph Rudyard Kipling (1865–1936) Nobel-díjas angol író ma leginkább ifjúsági regényei és elbeszélései, mindenekelőtt *A dzsungel könyve* (1894–1895) című alkotása révén ismert, noha rendkívül termékeny író volt; bizonyos értelemben kívülálló (műveit igen nehéz besorolni műfaji szempontból) és ellentmondásos megítélésű (a faji egyenjogúságért éppúgy síkraszáll műveiben, miként hazája imperialista terjeszkedésének is híve).

1915-ben, a loosi csatában elesett egyetlen fiúgyermeke, John. A tragédiát az apa lelkében súlyos önvád fokozta, mivel John Kiplinget rövidlátása miatt nem sorozták be a hadseregbe, csak a Nobel-díjas apa közbenjárására sikerült elérnie, hogy felvegyék az Ír Nemzeti Gárdába. Növelte mindennek súlyát, hogy a holttestet sohasem találták meg; a család – miként megszámlálhatatlanul sokan az első világháborúban – nem tudott sírhellyel, temetési szertartással végső nyugalmat biztosítani szerettének. Ekkor alakultak ki a közösségi gyász emlékhelyei, amelyeket ma „Ismeretlen Katona Sírja”-nak nevez az emlékezet. Kipling javaslatára került több gyászfelirat is ezekre az emlékművekre, többek között a bibliai eredetű „Nevük örökké fennmarad!” illetve az „Isten ismeri!”.

A kertész című novella a gyászról, a lelkiismereti hánykódásról és a tragédiákat belengő hazugságról szól.

(2007-ben állítólag megtalálták földi maradványait, és örök nyugalomra helyezték John Kiplinget. Ennek hitelességét azonban vitatják.)

Ma – sajnos – nagyon is időszerű a novella és ez a Kipling-történet!

Bence Erika

Velük még találkozunk

Az alábbiakban azokról szólunk, akik visszatérnek: egy magyar, egy külföldi előadó és két furcsa figura.

Élet a zenekar után

Szeptemberben sokkolta rajongóit a Leander Rising, miszerint öt és két album után a csapatnak nincs jövője, így mindenki külön utakon folytatja tovább a zenélést. A zenekar frontembere, Köteles Leander azonban nem csüggedt sokáig, nemrég adott ízelítőt közelgő szóló-projektjéből, Leander Kills néven a Szerelmetlen dal került fel az énekes új közösségi oldalára:

– A nagy változás az, hogy egyedül szerepelek a klipben, ahogy a dalt is egyedül írtam és vettem fel. Olyan az egész, mint a Leander kezdete, a Csak Te és a Viharom, tavaszom dalok időszaka. Annyi a különbség, hogy a felvételeknél egy dobos is segítette a munkámat – mondta az énekes egy interjúban, és azt is hozzátette, hogy öt dal már készen áll a felvételre, tavasszal szeretné kiadni első albumát, amelyen szintén lesznek magyar és angol nyelvű szerzemények is.

Jön a Bolond kalapos

Öt évvel ezelőtt került a mozikba az élszereplős Alice Csodaországban, és már nem kell sokat várni a folytatásra sem. Alice jövő tavasszal Tükkörországba indul kalandozni, és a nézőket is magával viszi. Az Alice Tükkörországban rendezői székében James Bobin foglalt helyet, a producer pedig Tim Burton. A jövő év május 27-én mozikba kerülő alkotás – előző részéhez hasonlóan – nemcsak izgalmakban bővelkedik majd, hanem látványos is lesz. A főszereplőket ezúttal is Mia Wasikowska, Anne Hathaway, Helena Bonham Carter, valamint Sasha Baron Cohen alakítják és persze Johnny Depp ismét Bolond kalaposként tér vissza.

Visszatér a koronázatlan rapkirálynő

Nemrég megjelent Missy Elliott visszatérő szerzeménye, a WTF (Where They From). Már az idejét se tudni, hogy mikor hallatott magáról legutóbb a rapper, akinek néhány évvel ezelőtt igencsak megrekedt a karrierje, hiába is próbálta újraélesztetni azt. Úgy tűnik viszont, hogy ezúttal határozott elképzelései vannak, elszántan küzd a visszatérésért, és nem bízz mindent a véletlenre. Új szerzeményén, Pharrell Williams működött közre, és mint tudjuk, Pharrell egyfajta garancianév a zenevilágban. Missy Elliott legutóbbi interjújában arról is szót ejtett, hogy készül a legújabb nagylemeze, amely vélhetően 2016-ban kerül az üzletek polcaira.

Jack Sparrow újra kalózkodik

Maradjunk Johnny Deppnél, akit sokan Jack Sparrowként szeretnek igazán. A színész egy interjúban arról beszélt, hogy a kalóz megformálásához Keith Richards, a Rolling Stones gitáros és a Pepé Le Pew névre keresztelt Bolondos dallamok-karakter személyiségjegyeit használta fel, de a filmkészítők nagyon elégedetlenek voltak vele. Johnny Deppet igazolva, a Karib-tenger kalózái végül hatalmas siker lett. Az első részt követően további három rész készült, a legújabb pedig előreláthatóan 2017 nyarán kerül a filmvászonra Orlando Bloom, Geoffrey Rush, Kaya Scodelario, Javier Bardem, valamint Brendon Thwaites főszereplésével, és persze visszatér Johnny Depp is, mint Jack Sparrow.

Egy évből kettő lesz

A One Direction utolsó felkéréseinek tesz eleget, korábban ugyanis bejelentették, hogy turnéjuk után egy év szünetre mennek. Egy interjúban azonban kiderült, hogy lesz abból kettő is. Liam Payne arról beszélt, hogy szükségük van két évre, de nincs szó feloszlásról, a szünetben kapkodás nélkül szeretnék dalszerzéssel foglalkozni. Az 1D legutóbbi stúdióalbuma, a Made In The A. M. hivatalosan 13-án jelent meg (még hozzá pénteken), és 13 szerzeményt tartalmaz, köztük a már korábban megismert Drag Me Down, a Perfect és az Infinity. A kritikusok is jól fogadták a londoni négyes újdonságát, de a rajongók legnagyobb szomorúságára az 1D nem indul turnéra a lemezzel, így nagyon úgy néz ki, hogy legkorábban 2018-ban hallhatják élőben a slágereket.

Együtt forgatnak két részt

Tavasszal röppent fel hírként, hogy a nagy sikereket elért Szürke ötven árnyalatának folytatása, 2017. február 10-én kerül a mozikba, az utolsó részre pedig 2018. február 9-éig kell várjunk a rajongóknak. A film készítői időközben nem várt problémával találták szembe magukat,

ugyanis az első rész rendezője, Sam Taylor-Johnson kilépett, így rendező híján, majdnem eltörölték a folytatásokat. Azután gyorsan találtak új rendezőt a filmekhez, így a további részek készítésénél James Foley ül a rendezői székbe. Az E. L. James által megálmodott trilógiának fennmaradó részeit jövő januárban kezdik el forgatni, még hozzá egyszerre. Úgy tudni, Anastasia szerepében továbbra is Dakota Johnstont láthatjuk, és a rajongók legnagyobb öröme a híres milliárdos Christian Greyt megformáló Jamie Dornan is visszatér a mozivászonra. Taylor szerepét ismét Max Martini formázza meg, és Rita Ora imái is meghallgatásra találtak: most is ő alakítja Mia Greyt. Rajtuk kívül visszatér még Eloise Mumford, Luke Grimes és Victor Rasuk is.

Filmszerepet vállal

Adele Hello című dala épp a toplistákat ostromolja, de nem csak emiatt örülhetnek a rajongói. Úgy tudni, hogy az énekesnő szerepet kapott Xavier Dolan készülő filmjében, amely a The Death And Life Of John F. Donovan címet kapta. A film még csak az előkészületeknél tart, de már azt hallani, hogy a főbb szerepeket Kit Harington, Jessica Chastain, Susan Sarandon és Kathy Bates alakítják. Adele-t egyébként tárt karokkal várta vissza a zenevilág. Demi Lovato, aki szívesen adja elő mások slágereit is, nemrég Adele Hellojának feldolgozásával lepte meg közönségét. Időközben Sia nemrég jelentette be a jövő év január végén megjelenő hetedik stúdióalbumát, a This is Actinget. Az album első kislemeze, az Alive szeptemberben jelent meg, és mint kiderült, a dalt Adele közreműködésével írta meg. A szerzemény videója nemrég került fel a világhálóra.

Kiesett, de nem csügged

Király Viktor ugyan kiesett az amerikai Voice-ból, de ennek ellenére sem csügged, hiszen jobbnál jobb lehetőségekkel keresik fel. Egy interjúban arról beszélt, hogy nincs benne szomorúság, a célját sikerült elérnie, hiszen megismerték a nevét a tengerentúlon. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy nemrég a Gram-

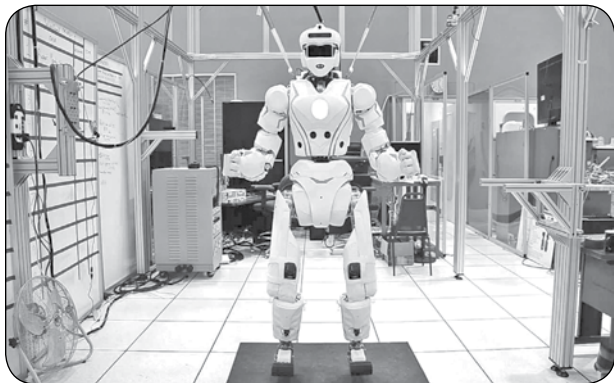
my-díjas Eric Benet hívta el meghallgatásra egy közös munka reményében. Király Viktor úgy érzi, a Voice határára megnyíltak előtte a kapuk, de továbbra is arra törekszik, hogy jól megállja a helyét, és ne adja át magát a sodrásnak. Számít családjára és mindig kikéri a véleményüket, hogy szerintük merre érdemes haladnia pályájának felfelé ívelése érdekében.

C-3PO szépapja, az R5-ös már készül a Mars-utazásra

A NASA egyetemi szakembereket bízott meg a humanoid robot tökéletesítésével

Az amerikai űrkutatási hivatal, a NASA bejelentette, hogy a már évek óta fejlesztett humanoid robotjuk részt vesz a körülbelül 2030-ra tervezett Mars-expedícióban, és hogy erre a feladatra felkészítsék, teszteléssel és fejlesztéssel bízták meg két neves amerikai kutatóműhelyt: a világhírű műszaki egyetemet, az MIT (Massachusetts Institute of Technology) és a Northeastern University szakértőit.

A **Valkyrie** névre hallgató robotot eredetileg katasztrófaelhárítási célból tervezték meg, de később a NASA úgy vélte, hogy a majdnem két méter magas, 145 kilós robot felhasználható

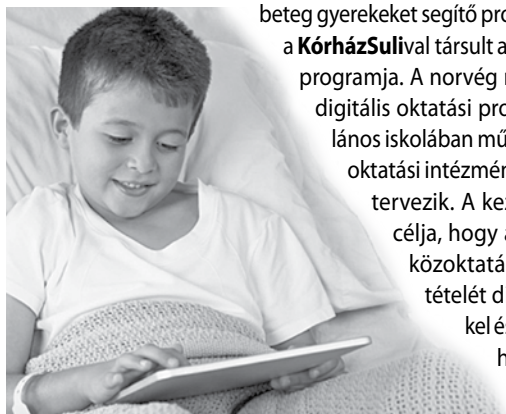
űrutazásokon is. A tervek szerint a robot az expedíció legénysége előtt érkezik a Marsra – illetve a próbautazáson 2025-ben egy aszteroidára –, majd az űrhajó megérkezése után csatlakozik az emberekhez, hogy segítse a munkájukat. A távlati tervekben az is szerepel, hogy ha elég magas szintre képesek fejleszteni a robotot, akkor akár helyettesítheti is az űrhajósokat, vagyis bizonyos utakra egyedül is el lehet indítani.

A kiválasztott kutatócsoportok már megkapták a legújabb prototípust, az R5-öst, és fejlesztéseiket a NASA versenyén, a Space Robotics Challenge-en is tesztelni fogják. (tech.hu)

Digitális oktatás a kórházakban

A világon nem ismeretlen, hogy a tartós kórházi ápolást igénylő gyerekek oktatását a kórházakban is megszervezik. Ennek korszerű módja a digitális oktatás. Az idén májusban Magyarországon is megkezdődött a beteg gyerekeket segítő program, méghozzá

a **KórházSulival** társult a Telenor Hipersuli programja. A norvég mobilszolgáltató digitális oktatási projektuma öt általános iskolában működik, és további oktatási intézmények bevonását is tervezik. A kezdeményezés fő célja, hogy a magyarországi közoktatás hatékonyabbá tételét digitális eszközökkel és szélessávú világhálós hozzáféréssel is segítsék.

Függőleges erdő épül Svájcban

Élég különleges új épület terveit mutatták be a svájci Lausanne-ban készülő emeletes házban ugyanis a luxusapartmanok, boltok és a tetőtérterem mellett lesz egy erdő. Stefano Boeri olasz tervező ugyanis úgy alakította ki az épületet, hogy abból mindenfelé olyan teraszok lógnak ki, ahová cédrusokat lehet ültetni. A végeredmény kicsit furcsa, illetve hát eleve az is meglepő, hogy a fában nem túl szegény Svájcban épül pont egy ilyen ház, de a tervek alapján tényleg kivételes látvány lesz a függőleges erdő. A 116 méter magas, vagyis jó harminc-emeletes épület munkálatai 2017-ben kezdődhetnek, bár már most sokan kételkednek abban, hogy a főleg betonból épített házban megéle majd az erdő, például a tervrajzokról nem igazán derül ki, hogy hova is férnek el a fák gyökerei, illetve hogy mi lesz, ha tűz üt ki az épületben.

A száz legnépszerűbb emoji

Hosszú utat tettek meg az egyszerű emotikonok, ma már annyira átalakultak, hogy nem is így nevezzük ezeket. Emoji az új nevük, amely japánul animált karaktert jelent. Aztán írtak egy kódot, amely a Twitteren használt emojiakat számolja.

Nemcsak az angol nyelvű, hanem az arab, görög, orosz, mandarin nyelven írt tweeteket is nézte, több millió tweetet vizsgált meg, ezekből állította össze a száz legnépszerűbb, vagyis legtöbbet használt emoji listáját.

Toronymagasan végzett az első helyen a szív, több mint 342 tweetben szerepelt a vizsgált időszakban, ez az üzenetek tíz százaléka. De a szeretetet kifejező emoji amúgy is jól szerepelt, a száz legnépszerűbből 14 ezzel kapcsolatos.

Nincs semmi különbség a népek között, mindenki teljesen egyenesen használja a különböző emojiakat. Érdekes, hogy először a huszadik helyen jelenik meg olyan emoji, amely nem nemsemleges. Egy női karakter, az információs pultban ülő segítő emoji. Az egyetlen férfinak tűnő karakter a 91. helyen lévő sétáló emoji.

Az emojiakat használók igen magabiztosan használják a karaktereket. A 39. helyen álló síró figura és a 75. helyen lévő családott között csak nagyon apró a különbség, csupán a szemöldök áll másként, mégis kétszer annyian használják az egyiket, mint a másikat. (index.hu)

	EMOJI	EMOJI NAME	NUMBER OF TWEETS
1	❤️	Hearts	342,475,410
2	😄	Joy	278,834,358
3	😐	Unamused	135,699,152
4	👁️	Heart Eyes	124,015,053
5	😌	Relaxed	110,719,899
6	👌	OK Hand	109,192,922
7	❤️	Heart	106,120,824
8	😘	Kissing Heart	100,228,963
9	😊	Blush	99,514,462
10	😞	Pensive	88,705,442

Kanadai előadók élvonalban

A zenevilág nemrég arra lett figyelmes, hogy az amerikai Billboard toplistájának első négy helyezettje kanadai férfi előadó. A rangsort elejére a The Weeknd került a The Hills című slágerével. Második Drake volt a Hotline Bling című felvétellel, Justin Bieber a What Do You Mean? dallal a harmadik helyre került, nyomában pedig negyedikként Shawn Mendes a Stitches című szerzeménnyel. Ezúttal tehát irány Kanada, azaz bemutatjuk a négy előadót.

The Weeknd

The Weeknd (eredet nevén Abel Makkonen Tesfaye) etióp származású, kanadai énekes, dalszerző és producer. Karrierje 2010-ben zenei megosztókra feltöltött videókkal kezdődött, a következő évben pedig három, kilenc dalt tartalmazó kiadvánnyal rukkolt elő. Ezek a House of Balloons, a Thursday és az Echoes of Silence. A következő évben, három új dallal kiegészítve kiadta mindezt egyben, Trilogy címen 2013-ban pedig megjelent első stúdióalbuma, a Kiss Land. A The Weeknd az idén nyáron a második albumát adta ki, amely a Beauty Behind the Madness címet kapta, és ezen található a The Hills is.

Drake

Drake egy kanadai rapper. Első albuma a Thank Me Later 2010 nyarán jelent meg. Az első dal a Fireworks volt, amelyet Alicia Keysszel készített. Ugyanezen az albumon szerepel a nagy áttörést jelentő Over című dala is. A második hanglemeze a Take Care címet kapta, a címadó szerzeményt pedig Rihannával készítette. Drake népszerűsége egyre csak nőtt, a Nothing Was the Same albumán a Started from the Bottom-mal nagy sikert ért el. Az idén egy különleges kiadvánnyal az If You're Reading This It's Too Late-el jelentkezett. Drake szeret más előadókkal dolgozni, a felsoroltakon kívül Nicki Minaj, Chris Brown és Lil Wayne is volt már zenei partnere.

Justin Bieber

Első albuma My World 2.0 címmel 2010-ben jelent meg, és világszer- te nagy sikere volt. Következő évben az Under the Mistletoe, 2012-ben pedig a Believe albuma jött ki. A világ ekkorra már nagy Bieber-lázban égett, rajongói a Belieber nevet vették fel. Justin folyamatosan a pletykálapok célpontja volt. Egy ideig nem is adott ki új lemezt. A visszatérő,

legújabb albuma nemrég jelent meg Purpose címmel, amelyről a What Do You Mean, a Sorry, a Where are Ü Now és az I'll Show You azonnal nagy sikerre tett szert. Az új albumon az énekes egyebek között Jack Ü-vel, Big Seannal, Skrillexszel és Diplóval is együttműködött.

Shawn Mendes

Shawn Mendes a legfiatalabb a sorban, 17 éves énekes és dalsző- vegíró. A Life of the Party volt az első zeneszáma, majd pedig tavaly The Shawn Mendes címmel egy EP-t adott ki. Első albuma az idén tavasszal jelent meg Handwritten címmel. Ezen megtalálható a Life of the Party című szerzemény is, valamint a Stitches és a Something Big. Habár Shawn Mendes még feltörekvőben levő énekes, máris nagy a rajongótábora.

Apró kövek művészete

A mozaikkészítés régen

A **mozaik** olyan művészeti technika és annak eredménye, amelynél kicsiny méretű színes üveg-, kő- vagy kavicsdarabokból állítják össze a képet vagy mintázatot. A mozaikdarabokat cementtel, gipszsel rögzítik, esetleg a még nedves vakolatba nyomják bele.

Az első mozaikok fehér és fekete (világos és sötét) színű kavicsokból készültek, később színes kavicsokat is alkalmaztak. A mozaikok jellemzően a különböző épületek padlójának díszítésére szolgáltak. Amikor a mozaikszemeket színezett üvegből kezdték készíteni, a színskála jelentősen kibővült, és még alkalmasabbá vált a képszerű megjelenésre. Az üvegmozaik padlómozaikként már nem volt használható, alkalmas volt viszont arra, hogy a falakra kerüljön. Így alakult ki a festészetet utánozó mozaik.

A mozaik első alkalmazásával a mezopotámiai művészetben találkozhatunk, de az ókori Egyiptomban is ismerték és alkalmazták a mozaiktechnikát.

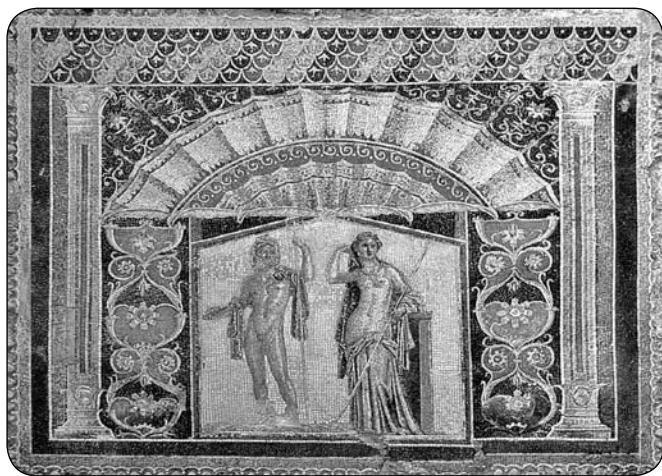
Igazán azonban a mozaikot a római művészet tette nagyvá; a rómaiak a középületeiket, fürdőépületeiket, lakóházaik padlóját és falait díszítették mozaikkal. Albániában is találkozhatunk római kori mozaikkal, többek között ilyen a **Lini mozaik**, ráadásul az országban ma is meglehetősen jelentős szerepet tölt be ez a díszítési technika, amely gyakran művészi szintre emelkedik. A lini bazilika padlózata egészen jó állapotban fennmaradt a VI. századból. Akkoriban érkeztek Cézár katonái a Pogradeci-tó (közismert nevén Ohridi-tó) környékére, és itt is készítettek mozaikokat. Bibliai jelenetek, virágok, állatok vannak megmintázva a 8 ritka mozaikon.

Így készül a mozaik

Kihagyhatatlan a Bardo múzeum Tuniszbán. A gyűjtemény számos világszerte híres római mozaikot mutat be, valamint felvonultatja az ókori római területekről – Szúza, Mahdia, Karthágó – származó értékes relikviákat, amelyeket csak itt láthatunk

Neptunuszt és Amphitritét ábrázoló csodaszép római mozaik a Herculaneumban

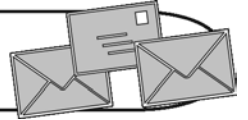
De nézzük, hogyan is készítik a mozaikot ma!

Albániában például több mozaiküzem is található. Mindenhol kézzel rakják a szebbnél szebb mozaikokat. Van, ahol csak kőből, van, ahol üvegből is készítenek mozaikot. Erre a munkára természetesen a nők alkalmasabbak, aprólékos türelemjüket, amelyet naphosszat csinálnak sablonok alapján. Műanyaghálóra ragasztják az apró mozaikdarabkákat, és mivel nincs két egyformára vágott darab, ettől lesz egyedi és mindegyik minta más. A hálóra ragasztott mozaikot azután bármelyik burkoló szakmunkás fel tudja helyezni a padlóra vagy a falra, ugyanis semmi más nem kell csinálni, mint csemperagasztóval megkenni a felületet, és rárakni a hálóra ragasztott mozaikot. A ragasztó megkötése után pedig ki kell fugázni, és máris készen van a mű. Természetesen hozott képről is készítenek mozaikot, akár 35 négyzetméteres felületen is. Az ilyen nagyméretű mozaikot kisebb, számozott darabokra vágják a könnyebb szállíthatóság, és felhelyezhetőség miatt, de ezek felrakása is ugyanúgy történik.

A mozaik eljárás betört a fotó világába is. Meglehetősen közkedvelt formája a poszter készítésnek. Ha valakinek rengeteg képe van, és ezekből szeretne valami érdekeset, kreatív alkotni, akkor a fotómozaik optimális választás lehet. Sok kis képből egy software segítségével egy nagy méretű mozaikot készíthetünk, amely méltán lehet a dísz otthonunknak. A mozaik kép elkészítéséhez minél több képpel rendelkezünk, annál jobb, mivel a nagy kép a sok kicsiből fog állni, és minél többféle van belőle, annál pontosabb és változatosabb lesz a végeredmény. Akár 1000 képre is szükségünk lehet egy szép fotómozaik megvalósításához, de ez nagyban függhet a képek színvilágától. Az alábbi ingyenes software-t ajánljuk a mozaik kép készítéséhez: AndreaMosaic 3.33

Szavakból is alkothatunk mozaikot

A betűszavak, szóösszevonások valójában mozaikszavak, melyek kis kockákból, azaz betűkből épülnek fel. Hallottál-e UNESCO-ról, ELTE-ről? Ezek igen elterjedt betűszavak, amelyek rövid (vagy rövidített) szavakból, kisebb-nagyobb szórészekből, esetleg részben kezdőbetűkből alakulnak ki. A szóösszevonások szavakból, kisebb-nagyobb szórészekből, esetleg részben kezdőbetűkből alakultak ki, pl. radar (radio detection and ranging), trafó (transzformátor).

Őrsvezető záró hétvége Vajdaságban

November közepén befejeződött a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség (VMCSSZ) ősrsvezetőképzése. Szövetségünk ez évben is meg tudta tartani az önálló képzést, ezt sikerként könyveljük el. Emellett a másik nagy pozitívum, hogy a törzs fiatalokkal bővült, akikhez aktív ősrsvezetők is csatlakoztak, és tudásukkal segítették a képzést.

A képzés három részből állt. Hivatástisztázóval kezdődött, amelyet Hajdújárás szerveztünk meg, majd következett a tábor a magyarországi Öttömösön, és a Horgoson lezajló záró hétvégével ért véget.

Szokásunkhoz híven a tábor keretmeséje a Pál utcai fiúk története szerint haladt. A jelöltek kibírták, teljesítették a feladatokat. A kellemes társaság most novemberben újra találkozott a Horgos melléki Túrú-tanyán. Az alföldi táj és a csípős novemberi hideg emlékeztetett minket arra, milyen hosszú utat tettünk meg eddig, és milyen hosszú út vár még ránk, ha teljesíteni akarjuk a feladatainkat.

A hétvége főleg az utófeladatok tisztázásával telt, módszertani feladatokkal és csapatépítő játékokkal váltakozva. A szombati nap legnagyobb feladata és érdekessége a módszertani láda elkészítése volt. A képzésünkben ez egy teljesen új kihívás volt. Kézműves kellékeket, játék kockákat, labdákat szereztünk be. Mindenki választott egy témát, amelyhez módszertani játékokat kellett készítenie. Számos ötletet láttunk, amit mi, vezetők is szívesen kipróbálnánk egy őrsi foglalkozás kereteiben. Ha valóban ilyen saját kezűleg készített játékokkal és kreatív ötletekkel töltik meg az őrsi foglalkozásaikat, a jövő generációja sokkal könnyebben veszi majd az élet nagy akadályait. Legyen így! Szülessen minél több jó ötlet!

A hétvége fénypontja a nyílt est volt. Egy közös vacsorára hívtuk a VMCSSZ vezetőit. A

csapatparancsnokok és az aktív ősrsvezetők együtt töltötték meg a fiatal vezetőkkel a képzés kiosztása előtti utolsó estét. A vacsorát táncműködés követte a horgosi néptáncosok közreműködésével. Vendégeink egy rövid bemutatót tartottak, majd táncra perdültek. A mulatság után más stílusban ugyan, de tovább folytatódott a buli. A takarodóval nem volt gond, éjfélre mindenki fáradtan rogyott a hálózsákjába.

A vasárnapi mise után megtörtént a képzés kiosztása. Szövetségünk tizenegy ősrsvezetővel bővült. A törzs tagjai: Uri Szűcs Réka, Damjánovity Tímea, Németh Tímea, Kósa Péter és az írás szerzője, Szabó Hunor adták át a bronz hársleveleket.

A képzés ugyan véget ért, ősrsvezetők számára azonban valami új kezdődött.

Szabó Hunor

Ex librisek kiállítása Szabadkán

A szabadkai Népkör MMK Oláh Sándor körgalériájában november 14-én nyílt meg egy érdekes kiállítás az Interetno fesztivál kísérőrendezvényeként. Ex libriseket állítottak ki, meghozza diákok munkáit, akik a grafikai pályázatra jelentkeztek. A 7. alkalommal meghirdetett pályázatra 10 ország 22 iskolájából érkeztek munkák. A legsikeresebb alkotókat a kiállítás megnyitóján jutalmazták. Közöttük volt Horvát Brigitta, a szabadkai EmArt Műhelyből, aki Aranypáva díjban részesült. A műhely másik két növendéke: Dudás Edvin és Kiss Enikő munkája oklevélben részesült. Felvételünkön ők láthatók.

EMI

Vezető vagy?

Minden „igaz” válaszáért adj 1 pontot magadnak!

1. Mindenről határozott véleményem van.
2. Pontos vagyok.
3. Szeretem a rendet.
4. A környezetem nem tart kifejezetten lazának.
5. Próbálok uralkodni az érzéseimen.
6. Éberem alszom, sokszor felriadok.
7. Bármilyen áron őszinte maradok.
8. Képes vagyok visszatartani bizonyos információkat, csak azért, hogy elérjem, amit akarok.
9. Akik ismernek, nem szívesen ellenkeznek velem.
10. A bevásárló listánkon szereplő dolgok majdnem mindegyikéről tudom, hogy mennyibe kerül.
11. Egy fontos vitában általában enyém az utolsó szó.
12. Nagyon jó az időérzésem.
13. Előfordult, hogy erőszakosnak tituláltak.
14. Gyakran éppen az ébresztőóra jelzése előtt ébredek fel.
15. Szeretek alkudozni.
16. Képes vagyok ígéretekre bocsátkozni, csak hogy elérjem, amit akarok.
17. Nagyon fejlett az igazságérzetem.
18. Tudom, ki néz fel rám leginkább a környezetemben.
19. Ha egy célt kitűzök magam elé, nem állíthat meg senki, amíg el nem érem.
20. Értékelem a szabályokat.
21. Utálok csoportokban dolgozni.
22. Kiszúrom a helyesírási hibákat egy szövegben.
23. Nehezen ismerem el, ha tévedek.
24. Igyekszem a szabadidőmet is gondosan megtervezni.
25. Nincs könnyű dolga annak, aki az utamba áll.

Értékelés

18–25 pontig:

Szeretted kézben tartani a dolgokat, és a konfliktusoktól sem riadsz vissza, csak hogy érvényesíthesd az akaratod. Szinte biztos, hogy van a környezetemben, aki szenved az állandó dominanciára törekvésedtől. Bizonyos területeken próbálj visszavonulni, és másokat is engedj érvényesülni! A túlzott irányítási vágyad veszélyezteti a kapcsolataidat.

9–17 pontig:

Teljesen természetes, hogy bizonyos helyzeteket megpróbálsz az irányításod alatt tartani. Jó érzéssel meg tudod különböztetni azokat a helyzeteket, amelyekben érdemes harcolnod az igazadért, és ilyenkor nem riadsz vissza a konfliktusoktól sem. Mások viszont át tudod engedni az irányítást. Sikeresült egyensúlyt kialakítanod ezen a téren.

9 pont alatt:

Nagyon ritkán kerülsz vezetői szerepbe, aminek több oka is lehet. Annyira nyugodt, laza és kiegyensúlyozott vagy, hogy nem érzed szükségét az állandó irányítgatásnak. De az is lehet, hogy kerülöd a konfrontációt másokkal. Ha nem zavar, hogy mindig mások döntenek körülötted, akkor nincs gond. Ha azonban frusztrált vagy, akkor érdemes akár külső segítséget kérned, hogy jobban tudd érvényesíteni az akaratodat.

Horoszkóp

Kos

Mindenre nem lehet felkészülni, de sok dologra igen. Ne hagyd, hogy fölöslegesen támadási felület maradjon, és készülj úgy, hogy ha kell, bármikor akcióba lendíthesd magadat!

Bika

Bármekkora is a baj, mindig van megoldás, és mindig van valaki, aki tudja, hogy mit tehetne, hogyan segíthetne. Csak meg kell találnod ezt a személyt, és akkor a remény is visszatér veled.

Ikrek

Eleget hallgattad valaki panaszkodását, most már úgy érzed, hogy csak az energiádat próbálja elszívni tőled. Ne engedd, hogy kihasználják a jóindulatod! Valahol meg kell húzni a határt.

Rák

A változás sem olyan ijesztő, ha van, aki kitart melletted. Mivel tudod, hogy van valami az életedben, ami állandó, és ráadásul ez egy számodra is fontos dolog, így a változást is könnyebb lesz elfogadnod.

Oroszlán

Nem hoztatsz jó döntést, amíg nem ismered minden részletet, de ha nem mersz kérdezni, akkor ezeket nem is fogod megismerni. Ha válaszokat akarsz kapni a kérdéseidre, akkor merj utánuk menni!

Szűz

Úgy érzed, mindig ugyanannál a pontnál akadsz meg, de most végre összeszeded magad, és képes leszel átlendülni a holtpontra. Nem kell már sokáig várnod, és a segítség is megérkezik.

Mérleg

Tudod, hogy értékes időt veszíthetsz valamivel, de ha egy másik dolgot is elég fontosnak tartasz, akkor talán mégis megéri megosztani a figyelmedet. Csak ne feledkezz meg egyikről sem!

Skorpió

Kicsit aggódtál amiatt, mit szól majd valaki az elképzeléseidhez, de pozitív kritikákat kapsz, és ez meghozza az önbizalmadat. Merd elmondani, mit hogyan tervezel, mert jók az ötleteid!

Nyilas

Egy ideje úgy érzed, nincs szerencséd a szerelemben, de ez most végre megfordul, és Ámor nyíla mélyebben találhat el, mint eddig bármikor. A boldogság minden porcikádat átjárja majd.

Bak

Nem akarsz rábeszélteni egy barátodat semmire, de ha olyan dologban kér tanácsot tőled, amiről megvan a határozott véleményed, akkor ne félj megosztani azt vele!

Vízöntő

Figyelmeztetted valakit, hogy bajba kerülhet, de ő nem hallgatott rád, és most mégis tőled várja a segítséget. Tedd meg, amit meg tudsz tenni érte, de emiatt ne okoz problémát önmagadnak is!

Halak

Ha jól tudsz együttműködni valakivel, akkor az már egyenes út lehet a sikerhez. Most már csak arra van szükség, hogy mindketten megőriztétek ezt a lelkesedést.

Kérdéseitekre válaszol Bori Mária

„Kedves Bizi!

Ez az egyik kedvenc rovatom a Jó Pajtásban, a barátnőimmel rendszeresen el is olvassuk. Én egy nyolcadikos lány vagyok, és egy számomra nagy gonddal fordulok hozzád tanácsért. Az én problémám igazi SZERELMI! Egy hónapja szakítottam a fiúmmal, akivel majdnem egy évig jártam. Közös megegyezéssel szakítottunk, de én azóta nem tudok lenyugodni. A szakításunk óta több fiúval is jártam. Ezek nem voltak komoly kapcsolatok, mert csak egy-két napig tartottak. Az az igazság, hogy nagyon gyorsan meguntam mindegyiket, és nem tudták a volt fiúmat semmiben sem utolérni. Most nem tudom, mi tegyek. Jó lenne, ha újra normális kapcsolatom lenne. Valójában úgy érzem, hogy még mindig szeretem a volt fiúmat, ugyanakkor dühös vagyok, ha arra gondolok, mit tett velem. Attól félek, hogy ezek az érzések nagyon is megrontják az életemet, de nem tudom, hogyan szabaduljak meg tőlük. Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Billy!

Sok esetben megtörténik, hogy egyfajta kettősség képződik bennünk bizonyos helyzetekben. Ez történik veled is, a volt fiúddal kapcsolatban. Úgy látszik, attól függetlenül, hogy már egy ideje szakítottatok, az érzelmek és indulatok továbbra is forrnak benned, mert még nem dolgoztad föl magadban a történeteket, a szakítást. Jó lett volna, ha irtál volna a szakításokról, pl. hogy ki kezdeményezte, mi volt az indítók stb. Nagyon jó lenne, ha még egyszer végiggondolnád az egészet. Készíts egy leltárt ezekről: mi volt a jó, mi volt rossz a kapcsolatokban, miért is került sor a szakításra. Ha ezeket a dolgokat a helyükre teszed, megleled a választ arra is, hogy miért szereted és gyűlölsz egyszerre a fiút. Nem biztos, hogy a fiúval a kapcsolatod ettől megjavul, de ebből sokat tanulhatsz a jobb jövőbeni kapcsolataiddal kapcsolatban. Egy kicsit úgy tűnik, hogy azért nem ment minden olyan könnyen, és kölcsönös megegyezés alapján, mert egy kicsit te sem tudod, mit is akarsz. Mivel még nem dolgoztad föl a szakítást, nem tettél magadban pontot a történetre. A szakítást „szegyet szegyet” módszerrel akartad elfelejteni. Ami nem jött össze, és mindegyik fiúval szakítottál nagyon rövid idő alatt. Jó lenne, ha egy időre abbahagynád a kísérletezést. Nem kell minden áron járni valakivel, azért sem, hogy megmutasd a világnak, hogy neked a régi fiúid nem jelentett sokat, és azért sem, csak hogy ne legyél egyedül. Adjál magadnak időt, hogy leülepedjenek a dolgok, és kikristályosodjon benned, hogy mit is akarsz tulajdonképpen a másik nemtől. Ha továbbra is folytatod ezt az egyik kapcsolatból a másikba kapkodást, fájdalmat okozol a fiúknak, akik ezt nem érdemlik meg, közben önmagadnak és nekik is hazudsz. Amint rendet tettél a szerelmi világodban, minden világosabb lesz. Emellett tiszta lappal léphetsz tovább, ismerkedhetsz újabb fiúkkal, flörtölhetsz velük szabadon, és biztos, hogy hamarosan új fiú dobogtatja meg a szívedet, aki újra olyan érdekes lesz számodra, hogy betölti álmaidat, éjjeleidet, nappalaidat, és akivel szívesen töltöd a szabadidődet is. Várd ki, hogy újra eljőjön a te időd, mert most még nem érkezett el!

„Kedves Bizi!

Kérlek, segíts! Óriási a problémám, és másra sem tudok gondolni, csak arra, hogy megromlik, elveszítem a legjobb barátomat és a barátnőmet is. A nyáron szerelmes lettem az egyik osztálytársamba, akit valójában óvodás korom óta ismerek és barátkozunk. Bevallottam neki, hogy szeretem, és amikor megtudta, egy hétig kerülte a társaságomat. Most már újra beszélünk egymással, sokszor hozzáim, átölel, szorosán mellettem ül, és néha én is ugyanígy viselkedek vele. Nemrégiben

BIZALMAS SOROK

viszont azt vettem észre, hogy ugyanígy viselkedik a barátnőmmel is. Első pillanatban azt gondoltam, hogy a barátnőm tetszik neki, de most már a barátnőmről is azt gondolom, hogy titkol előlem valamit. Szét akarok robbanni, amikor azt látom, hogy odamegy hozzá, és beszélgetnek egymással. Félek, hogy egyszer csak kirobban belőlem, és nekik megyek, vagy megcsupálok a barátnőmet, ami biztos, hogy megrontaná mindkettőjünkkel a barátságomat, amit nem szeretnék. Mit tegyek, hogy ne legyek olyan féltékeny?

BF”

Válasz:

Kedves BF!

Tudnod kell, hogy a jó barátnők között nincs vetélkedés, különösen nem ugyanazért a fiúért. Ha megjelenik az egymás közötti vetélkedés, akkor jó lenne elgondolkodni azon, hogy valódi barátságról van-e szó. Először is, jó lenne, ha a barátnőddel őszintén megbeszélne a dolgot a fiúval kapcsolatban. Elmondanád, mit vettél észre és mit érzel, és a barátságokkal kapcsolatos érzelmeidet is megoszthatod vele. Ha úgy gondoljátok, hogy továbbra is jó barátnők akartok maradni, meg kell beszélgetek az alapvető szabályokat. Először is a szimpátiákkal kapcsolatban. Pl. ha nem tudjátok, hogy a fiúnak ki is tetszik közületek, megpróbáljátok megtudni a társaságától. De az is elképzelhető, hogy tiltott területté nyilvánítjátok a másik számára a szimpátiákat. Vagy az is lehetséges szabály, hogy ha mindkettőtöknek tetszik ugyanaz a fiú, akkor mind a ketten lemondotok róla. Ami nagyon fontos, hogy meg kell beszélni a dolgokat, csak így tudtok könnyen kilábalni az ilyen és a hasonló cikis helyzetekből.

„Kedves Bizalmas sorok!

A múlt héten egyest kaptam matematikából. A matek nagyon gyatrán megy, különösen azóta, amióta hetedikesek lettünk. Azt gondolom, hogy az új tanárnő is rontott a dolgokon. Teljesen elveszítettem a kedvem a tanuláshoz. Az anyukám, ha hármast kapok valamiből, kiabál velem, és meg is büntet. Meg sem merem mondani neki az egyest. Jó lenne, ha rugalmasabb lenne az osztályzatokat illetően. Eldöntöttem, hogy kijavítom a matek osztályzatomat, és a félévet 4-essel zárom. Szeretnék privát órákra járni, de senkit sem ismerek a környéken, aki ezzel foglalkozik, és pénzünk sincs nagyon ilyen dolgokra. A tesóm segíteni fog, neki jobban megy a matek, de szerintem nekem is jobb lenne, ha más segítene a matekozásban. Hogyan mondjam meg a problémámat az anyukámnak? Kérlek, segíts!

Suli”

Válasz:

Kedves Suli!

Először is tudnod kell, hogy nagyon jó úton haladsz, ami a problémád megoldását illeti. Megfogalmaztad a gondodat, feltérképezted a lehetőségeidet, a segítőket, és eldöntötted, hogy változtatsz a helyzeteden. Minél előbb őszinte beszélgetést kell kezdeményezned anyukáddal, mert a múlt idő csak nehezíti a dolgot. Vállald a következményeket, és ne csüggedj! Mindenesetre ne feledd el azt is elmondani anyukádnak, hogy milyen rosszul érzed magad a rossz jegy miatt, és amikor kiabál rád, és azt is, miért döntöttél úgy, hogy vársz a vallomásoddal. Például, azért féltél megmondani, mert meg akartad kimélni az idegeskedéstől, mégis jobbnak láttad, ha elmondod neki a helyzetet, és segítséget kérsz tőle is. Használd ki a matek pótórákat, hogy tisztázd azokat a dolgokat, amelyek nem érthetőek számodra. Emellett biztos, hogy akad az osztálytársak között is, aki szívesen segít a tanulásban. De az is lehetséges, hogy az őszinte beszélgetés után az anyukád úgy dönt, hogy biztosítja neked a privát órákat a szükséges pénz, és segít megfelelő korrepetáló tanárt találni a számodra. Ne csüggedj! Csak előre! Bizzál magadban!

Rövid haját szeretnél?

Sokak szerint szép, sokak szerint viszont cikis a rövid haj lányokon. Kétségtelen, hogy van, akinek jól áll, de vajon mit szólnak az emberek, ha hirtelen levágatod a hosszú copfodat?

A rövid haj sokak szerint fiúságot fejez ki, pedig ha jobban megnézzük az ilyen frizurájú sztárokat, hamar rájöhetünk: szó sincs róla. Egész egyszerűen csak mást szeretnének, mint a többség, ezért vállalnak egy merészebb vágást. Persze van, aki kifejezetten nevetéséges volna picit hajjal, úgyhogy érdemes jól megfontolni a döntést, mielőtt a fodrászhoz rohanunk.

1. Ha azt hiszed, hogy a rövid haj praktikus, óriásit tévedsz. Ezerszer

több a macera vele, mint a hosszabb frizurákkal, állandó mosás, formázás, zselé/lakk reggelente... Nincs

több „ó, csak feltűzöm, és már kész”, a rövid haj kőkemény meló.

2. Rövid hajjal nem árt kissé hangsúlyoznod a nőiességedet, hacsak nem a focicsapatba akarsz bekerülni vele...

3. A rövid haj megköveteli a szép fejformát, különben árt a megjelenésednek. Komolyan. Ne ugorj bele semmilyen örült hajvágásba addig, amíg meg nem bizonyosodtál arról, hogy az a vágás nemcsak a képen látható színész nőnek áll jól, hanem neked is!

4. Találd meg az egyéni stílusod! Inkább várj egy-két hetet, és próbálgasd a tükör előtt: hol legyen a választék, mennyire legyen felnyírva, hol vannak a forgók a

hajadban... Egy jó fodrász sosem engedhetne el egy hozzád nem illő hajjal, de sajnós, ha egyszer elszúrta, akkor már késő bánat...

5. A rövid haj sokkal gyakoribb fodrásznál tett látogatást igényel. Ezt vedd számításba: nincs siralmasabb látvány egy túl hosszú és kezelhetetlenre nőtt rövid hajnál.

Legyél te is balerina!

Kecses mozdulatok, gyönyörű alkat, tütü és balerínacipő. Ezek a dolgok jutnak eszünkbe erről a táncformáról. Klasszikus és magával ragadó, de emellett miért is érdemes művelnünk ezt a mozgásformát?

Klasszikus balett

A balett az a mozgásforma, amely a drámai cselekményt és az érzelmeket a test mozgásával, a mimikával és a zenével fejezi ki. Az ismert alapmozdulatok az udvari táncokból alakultak ki. A kecses és szép mozdulatsorok elsajátítása azonban korántsem egyszerű, hiszen nem csupán akaraterőre és kitartásra, de nagyon sok gyakorlásra van szükség ahhoz, hogy valaki ügyes táncosná váljon.

A klasszikus balett már négyéves kortól elkezdhető, de csak nyolcéves kortól ajánlják a rendszeres órákat, mivel a mozdulatok hatására egyes csontok eldeformálódhatnak a fejlődés során. Csupán akkor érdemes elkezdni ilyen fiatalon a balettet, ha valaki profi táncos szeretne lenni, de ha csak hobbi szinten szeretnénk üzni,

akkor szinte bárki bármikor elkezdheti. A balett előnye, hogy fejleszti a pontosságot, a kitartást és az egyensúlyérzékletet is. Az állandó összpontosítás a testre az önbizalmat is pozitív irányba fejleszti.

Kardiobalett

A klasszikus balett előnye mellett nem csupán az alakformálást, hanem az állóképességünket és a koordinációs képességünket is megnövelhetjük ezzel a mozgásformával, ráadásul pár hét alatt a testtartásunk is sokat javulhat. Alapja a balettben is megtalálható mozdulatsorok, ezeket azonban sokkal intenzívebb formában alkalmazzák a táncosok. Szinte bárki elkezdheti, kortól és testsúlytól függetlenül. Tehát, ha egy egyben klasszikus és energikus, valamint formáló és csoportos mozgást szeretnél végezni, akkor mindenképpen érdemes kipróbálnod a kardiobalettet.

Kreatív írás: hogyan fejleszthető a fogalmazásod?

Hidd el, hogy van mondanivalód, ez pedig másokat is érdekelhet, aztán már csak az írást kell gyakorolnod addig, amíg el nem éred a célotdat, hogy fejlődjön a fogalmazásod, a stílusod. Igen, tanulható, fejleszthető a kreatív írás, akár az iskolában is.

Az íráskészség fejlesztésének eszközei az olvasás, a sok-sok olvasás, a fantázia fejlesztése és természetesen az írás, a fogalmazás maga. Minél többet olvas valaki, annál több olyan nyelvi fordululat, szerkezeti elem áll rendelkezésére, amelyeket aztán a fantáziája segítségével a saját írásában meghatározott és tanulható szabályok keretében felhasználhat.

Mi jellemzi a diákok fogalmazási készségét?

A film, az internet gyors képekkel dolgozik, mindent készen nyújt a diákok elé. Az olvasás már aktívabb tevékenység, az írás viszont ennél összetettebb folyamat. Ki kell találni, mit akarunk mondani, vagyis tudnunk kell, mit akarunk, aztán ezt le kell tudni írni.

Mit tehetek?

Az egyik legfontosabb tényező, hogy az írásra időt kell szánni. Aki írni akar, annak meg kell teremtenie ehhez a feltételeket is: nyelvet is gyakorlással tanulunk, azt is beépítjük a napirendünkbe. A gyakorlás fontos, és jó, ha különböző műfajokban is ki tudod próbálni magad, hogy megtaláld, mi illik a legjobban hozzád.

Az íráskészség fejleszthető, ezáltal a kommunikációs készségek is javulnak: ha jól írunk, jobban megértjük a másikat.

A Szajna kettészeli Párizst, de a hidak összekötik

Párizsról születtek versek, regények, készültek filmek, festmények. A művészet egyfajta központjának számít. Újabban mégsem emiatt került a figyelem középpontjába, hanem azért, mert terroristák célpontjává vált.

Bízunk benne, hogy a sajnálatos történések után a francia főváros ismét egy békés város lesz, ahova sokan látogatnak el.

Ha Párizsban járunk, mindenképp érdemes egy sétát tennünk a Szajna partján, amely oly sok művészt meghihletett. A parton nemcsak a folyó, hanem a folyó mentén húzódó látnivalók, mint az Ile de la Cité a Notre Dame-mal, a Louvre, a Musée d'Orsay, a Grand Palais és a Petit Palais, az Eiffel-torony, a Szabadság-szobor is felejthetetlen élményt nyújtanak. Vasárnaponként az autóforgalom elől lezárják a rakpart egy részét, hogy a sétálók, kerékpározók és görkorcsolyázók vehessék igénybe. A párizsi Szajna-part 1991 óta a világörökség része. 1870-ben 15 hidat emeltek a folyó felett. A rakpartot kezdetben a folyami hajózásban az uszályok általi vontatására használták. A közúti forgalom a XX. században indult. Az első utat a Szajna jobb partján 1961 és 1967 között építették.

A Szajna egyébként kettészeli Párizs városát jobb és bal partra. A két oldalon található kerületekben az életvitel is eltérő. A párizsiak szemében a jobb oldal a konzervatívok, a bal part viszont a művészek, a bohém életet

A terrortámadások után a francia nemzeti színekben pompázott az Eiffel-torony

A párizsiak minden talpalatnyi helyet szeretnek pihenésre kihasználni

folytatók negyede. A folyó partján számos könyvással találkozhatunk. A legelső 1891-ben a Voltaire-rakparton jelent meg, mára számuk eléri a 245-öt. Ezeknél az árusoknál régi és ritka könyveket találhatunk.

V. Károly király építtette az egyik leghírhedtebb párizsi építményt, a Bastille-t, amely eredetileg egy kapu volt, majd megerősítették, hogy védelmet nyújtson a városnak. A százéves háború végén börtönként kezdték használni. Az 1789-es francia forradalom idején teljesen lerombolták, de irodalomból, filmművészetből nagyon is ismert.

A város szinte minden pontjáról látható az Eiffel-torony, mely tervezőjéről, egy német mérnökről kapta a nevét. Szinte biztosra vehető, hogy aki Párizsba eljut, az megcsodálja a karcsú, hatalmas építményt.

Kihagyhatatlan a Diadalív is, mely a Charles de Gaulle téren található. Az emlékmű építését I. Napóleon rendelte el. A Diadalív a francia katonaság dicsőségét hirdeti, és a franciák nemzeti ünnepén, július 14-én

innen indul a katonaság felvonulása, valamint itt kezdődik a világ egyik leghíresebb sugárútja, a Champs Élysées is.

A Diadalív megépítése I. Napóleon (1806) álma volt és ő is rendelte el. Jean-François Chalgrin építész a római diadalív képmására tervezte. A különbség csak annyi, hogy oszlopokat nem találhatunk, és a párizsi természetesen nagyobb, 50 méter magas, 45 méter hosszú, és 22 méter széles. A Diadalív belsejében 234 lépcső megtétele után egy kivetítőt találhatunk, amelyen az építmény történetével, a szobrokkal és azokkal a feliratokkal ismerkedhetünk meg, melyek szabad szemmel nem láthatók. Az építmény teraszáról csodálatos látvány tárul a szemünk elé.

Párizsban rengeteg park és kert található. A Tuileriák kertje a Szajna jobb oldalán a Concorde tértől majdnem a Louvre-ig húzódik. A Szajna bal partján, az egyetemek közelében az 5. kerületben és a 6. kerület egy részén található a Latin negyed (Quartier Latin). Elnevezését a latin nyelvről kapta, amely a középkorban a tanulás nemzetközi nyelve volt, és igen sokan beszéltek. Az 5. kerület Párizs egyik legrégebbi kerülete, történelme az ókori időkig nyúlik vissza. A negyed hangulatát a szűk, kanyargó utcák kölcsönzik, ahol zsúfolásig megtelt éttermeket, kávézókat, pezsgő éjszakai életet találunk. A negyed nemcsak a turisták, hanem természetesen a diákok, egyetemisták és tanárok preferált helye is. A Latin negyedben található nevezetesség még a Pantheon, a Luxembourg Palota és csodás kertje.

Sok-sok gyerek álma, hogy eljusson a Párizs közelében levő Disneyland-be, mely két parkból álló komplexum. A Disneyland parkban 5 varázslatos területet lehet bejárni, az Adventurelandben találkozhatunk többek között a Karib-tenger kalózaival, Robinson kunyhójával, Indiana Jonesszal, a Frontierland a vadnyugat tájaira invitál. A Walt Disney Studios park közvetlenül a Disneyland park mellett található. A négy részlegben mindenki részese lehet egy híres filmnek, véletlenszerűen találkozhat Disney-figurákkal, filmcsillagokkal, és betekintést nyerhet a színpalak mögé is. Felejthetetlen élményt nyújt gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt. A napi belépőjegy ára 62 euró, gyerekeknek pedig 56, vagyis nem viccelnek, az árak borsosak.

Berakós rejtvény

						✿				
			✿	✿		✿				
	✿					ZS			✿	CS
			✿			✿		✿		
	✿							✿		
		✿		✿	✿		✿			
						NY			✿	

- Tolvajnak nevezzük azt, aki elveszi más tulajdonát
 - magyarázza a tanító.
 - Peti, te nem figyelsz.
 - De figyelek, tanító bácsi!
 - Úgy?! Akkor mondd meg, mi vagyok én, ha kiszeded a zsebedből száz dinárt?
- (A választ megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.)

- Kétbetűsek:** AL, BÁ, EI, ÉL, ÉG, GN, NI, NYO, TO, YP.
Hárombetűsek: AKA, DAL, DRY, IRÓ, IVO, LOR, RÉT, TÉR, VIA.
Négybetűsek: AKAR, ERNA, EVÁT, ZAKO, ZAKÓ.
Hatbetűsek: DARVAK, ÉTVÁGY, KETYEG, ÓVAINT, SZALAG.
Nyolcbetűsek: HÓLAVINA, KORCSOLYA.
Kilencbetűs: ARANYBÁNYA.
Tizenegy betűsek: HIDEGÉVSZAK, HÓLAPÁTOLÁS.

Betűrejtvények

1

T			
		AT	
LG			

2

	Á		
		SZ	
		Á	

3

SZ			
		KÓ	
Á			

4

		SZ	
TLI			ET
		Ü	

Skandináv rejtvény (36.)

Rejtvényünkben Ágh István Varázslat karácsonyfára című versének három sorát idézzük.

	HASZNOT HAJTOK	▼	OSZTÁLY... SUGÁR	▼	AFRIKAI ÁLLAM	▼	FORDÍTVA NYÚ	▼	GYÜMÖL- CSÖT SZARIT	▼	SZERB SZÁMNÉV	▼	SAJÁT VAGYON	▼	◆
	KELET														
	KÉN														
EZ															
ÉSZAK															
KÁZUS															
FOLYÓ ROMÁNIA- BAN															
CSAPADÉK															
ZÉRÓ															
URÁN															
◆															

A 35. szám skandináv rejtvényének megfejtése: LUCA-NAP, ÁDÁM- ÉS ÉVA-NAP, SZILVESZTER

Keresztszavak

SZ	CS	GY
E	I	E
R	LL	R

C	S	A			T	T	A	G
E	L	V		G		Ü	L	Ő
I	V	Á	N	SZ		V	A	L

Pótold a hiányzó betűket függőlegesen és vízszintesen úgy, hogy értelmes szavak alakuljanak ki!

T	Ó	F
I	R	É
N	Ó	NY

Mozaikrejtvény

A	M	Á	N	Á	R	K	A	T
D	A	T	A	K	O	E	L	
I	L	É	P	I		R		L
M	I	P	O		Á	E	L	E

	G	R	V	E		O	I	Z
E		A	E	T	E	L	T	I
K	O	D	T	O	L	A	I	K

A feldarabolt rejtvény részeiből rakd össze az ábrát!

A két leghosszabb meghatározást közöljük.

Vízszintes: kettős törzsű hajó; lökdösődve igyekszik előrejutni.

Tudod-e...

1.

...hogyan melyik ország fővárosa Valetta?

- a) Pakisztán
- b) Málta
- c) Nigéria

2.

...hogyan ki szerezte a Varázsfuvola zenéjét?

- a) Mozart
- b) Erkel
- c) Verdi

3.

...hogyan mit jelent a kazamata?

- a) föld alatti börtön
- b) ékszerdoboz
- c) japán város

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Meghatározások:

1. Kerget
2. Szökell
3. Város az Adrián
4. Női név
5. A ház szeme
6. Illatos virág
7. Európai nemzet

A függőleges oszlopban egy téli csapadék nevének kell kialakulnia.

Hogy hívják?

PDRÁÁ

SNIOM

1				
---	--	--	--	--

3				
---	--	--	--	--

AKJAN

RÁKLI

2				
---	--	--	--	--

4				
---	--	--	--	--

--	--	--	--	--

Ha a betűkből helyesen kirakod a neveket, a szürke mezőkbe került betűkből összerakhatod az ötödik nevet.

Tréfás anagramma

SUGÁR

ÉRMES

PAKOL

DRÁMA

TELEL

RÉGIT

CSÓKA

– Mi a neve vidéken a konnektornak?

Megtudod a választ, ha más sorrendbe rakod a szavak betűit, és beírod az ábrába.

Társasági játék

Barkochba Igen – Nem

Kitalálunk egy szót valamilyen tárgykörből. Bemonthatjuk magát a tárgykört, hogy rövidítsük a játékot. A társaság tagjai tetszőleges kérdéseket tehetnek fel, de felelni csak **igennel** vagy **nemmel** szabad. Ebből kell kitalálni a szót, rákérdezni csak akkor célszerű, ha valaki biztosan tudja, mi a kigondolt feladvány. Ha valaki téveszt, büntetést kaphat.

Azonos kezdőbetűvel

A társaság megegyezik abban, hogy milyen témában fognak gyűjteni, pl. állatok, híres emberek, földrajzi helyek, mint hegy, folyó, stb. A játékvezető mond egy betűt. A résztvevők evvel a kezdőbetűvel a kiválasztott témakörben gondolkodnak. Azokat meghatározott ideig leírhatják, utána pedig sorban felolvassák. Az nyer, aki a legtöbbet össze tudta gyűjteni, de csak az a név számít, amelyik másnak nem jutott eszébe.

Amerikából jöttem

Ketten kimennek, és választanak egy mesterséget, melyet két szóval kell kifejezniük. Pl. virágot szedni, fát vágni, könyvet olvasni, leckét tanulni stb.

Miután a mesterséget megválasztották, bejönnek a többiekhez s mondják: – Amerikából jöttünk. Mesterségünk címe: g., v, stb.

Tehát csak a két kezdőbetűt szabad mondani és kézzel, lábbal némán kell elmutogatni a foglalkozást, például gombvarrást stb. Ha sokáig nem találják ki, akkor két-két betűt még lehet mondani pl. go. va.

Aki a gondolt mesterséget kitalálja, az megy ki, miután maga mellé választott egy társat.

Megnevettető

A társaság egyik tagja olyan helyre áll, ahol mindenkit láthat. A többiek elkezdnek mókázni (arcfintor, zamárfül stb.), így próbálva meg a kinn állót megnevettetni. Ha kiállja a próbát nevetés nélkül, kap valami jutalmat, ha elneveti magát, tréfás büntetés a jutalma.

Fordítva is lehet játszani. Egy kiáll, és mindenféle mókáságot csinál. A többieknek komolyan kell végignézniük. Aki elneveti magát, zálogot ad.

„Magyar” kártya

Könyvből nehéz megtanulni kártyázni, nem a tanítás a szándékunk, hanem a kedvcsinálás. Kártyázás közben remekül lehet beszélgetni.

Zsírozás

Rendkívül egyszerű, ezért nagyon népszerű kártyajáték. Ketten vagy négyen játszathatják. Mikor négyen játszanak, ketten-ketten párt alkotnak, a párok egymással szemben ülnek.

Az ászokat és a tízeseket hívják *zsírnak*, és cél az, hogy belőlük minél többet vigyünk haza az ütéseinkben.

A játékosok öt-öt lapot kapnak, a többi kártyát talonba helyezik. Minden kör után innen húznak. Az osztótól jobbra ülő játékos kezd. Bármilyen kártyát kijátszhat, ebben a játékban semmiféle megkötés nincs a lapok pontértékét és rangsorát tekintve, aduszín nincs. A kihívott lapot, csak azonos értékű kártyával lehet elvinni. Kiváltsága csak a hetesnek (VII) van, ezt a lapot bármely kihívottal megegyezőként használhatjuk. Például: az első játékos kilencessel (IX) kezd, a következő erre szintén kilencset (IX) tesz, az azt követő mondjuk tízest (X), végül a negye-

hogyan mit játsszon: „Üss!” – vagyis a kihívott lappal megegyezőt tégy!, illetve „NE ÜSSI!”, „ZSIRT” – vagyis játsszál ász vagy tízest!, illetve „NE ZSIRT!”

Snapszli

Ketten, hárman vagy négyen játsszák. A heteseket, nyolcasokat, kilenceseket félreleteszik, csak a tízesek, alsók, felsők, királyok és az ászok vesznek részt a játékban, ez összesen húsz lap.

A lapoknak ütőértékük van: Á (11), X(10), K(4), F(3), A(2)

A játékosok öt lapot kapnak két részletben (3+2). A fennmaradó lapokat talonba teszik. A talon felső lapját felütik, a színére borítják, ez a szín lesz az adu. Az adut a játék folyamán ki lehet cserélni, ha éppen ránk kerül a hívás, ugyanolyan színű alsóra.

Ha a kiosztott lapok között valamelyik játékos kezében egyszínű király és felső is van, ezek béla összefüggést alkotnak, melynek az értéke 20, az adu színében 40. Ezt be kell mondani, de csak akkor lehet, ha a játékos a hívásban soron következik.

A játékot színre színt, vagy adu elv alapján játsszák, a felütés nem kötelező. A nyert játszmaért a játékon kívüli lapokból 1 jutalom jár annak, aki az ütéseivel elsőnek gyűjti össze a 66 pontot. Ha az ellenfele nem éri el a 33-at, akkor 2 jutalom lapot kap, ha egyáltalán nem volt ütése a játékos társának, akkor 3-at.

Játék közben, míg a talon tart, le lehet fordítani az adut jelző lapot, *takarni* lehet, ha valaki úgy érzi, hogy további lap húzása nélkül is el tudja érni a 66 pontot az ütéseivel (sok adu szín vagy nagy értékű lapok vannak a kezében).

Huszonegyes

Az osztó adja a bankot, megkeveri a lapokat, melyet a baloldali szomszédjával megemeltet, majd minden résztvevőnek egy-egy lapot oszt ki. Az osztás jobb kéz felé, körben halad, így utolsóként maga a bankár, az osztó vesz lapot. A játékosok megnézhetik a lapjaikat, és mérlegelik, hány lapra van még szükségük.

A számozott lapok névértékükön érvényesek, a többiek A(2), F(3), K(4), Á(11).

A cél, hogy a legmagasabb értéket, a 21-et elérjék, illetve a lehető legjobban megközelítsék a játékosok. Szabály, hogy 15 pontig senki sem állhat meg, aki így tesz az *renonszot* követ el. Ilyenkor büntetésként a tét kétszeresét fizetik meg.

Különleges szabály, hogy ha valakinek két ász van a kezében az is 21-et ér, és azonnali nyerést is. Ha valaki kezében a lapok összege éppen 11, és ászot kap, azt visszadobhatja, és kérhet még egy új lapot.

Aki a felső határt (21-et) átlépi, fuccsot kell, hogy jelentsen, és tétje a banké lesz.

dik egy ászot (Á). Ebben a körben a második játékos viszi a lapokat, az, aki a kihívott kilencesre megegyező lapot tudott tenni.

Egy kihívott lapot többször is meg lehet ütni. Ha például a kezdő játékos egy tízessel nyit, és ezt valaki megüti, a hívó folytathatja egy következő körrel és a letett lapokat másodszer, akár többször is megütheti, a végén pedig az összegyűlt kupac azé lesz, aki a kihívó lappal megegyező utolsó lapot vagy hetest tette le.

Az hív újra, aki az ütést vitte.

A győztes az, aki a legtöbb ászot és tízest vitte a parti során. Két játékos esetén ez minimum 5 lap. Egyenlőnél az nyer, aki az utolsó ütés volt. Aki nem tudott ütést szerezni, „kopasz” marad. Négy játékos esetén a párok ütéseit összeadják.

Ha négyen játszanak, a párok közötti kommunikáció nem megengedett, mindössze négy megszólítás használható, melyekkel javasolhatjuk partnerünknek,

A levegőszennyezés: milyen szmogban élni?

A levegő szennyezése világméretű probléma. A levegő az élővilág, így az ember számára is a legfontosabb életfeltétel. Mit tehetünk, hogy megóvjuk a levegő minőségét?

Kétfajta levegőszennyezésről beszélhetünk: a természetes eredetű (vulkáni kitörések, erdőtüzek) és az ember okozta szennyezés (ipari, mezőgazdasági és közlekedési eredetű).

Az ipari légszennyezést főleg az energia-termelés okozza, a fő kibocsátott szennyező anyagok a szén-monoxid, nitrogén-oxidok, kén-dioxid, valamint a szilárd anyag, amely toxikus fémeket is tartalmazhat.

A városokban a közlekedési eredetű szennyezőanyag-kibocsátás a meghatározó. A kipufogógázok miatt a levegő nitrogén-dioxid és szénhidrogén tartalma az elmúlt évtizedekben nagymértékben megnövekedett. A felsorolt vegyületek napfény hatására szmogot és

talajközeli ózont hoznak létre, ez pedig asztmát okozhat. A gépjárművek egyebek mellett ólmot és szén-monoxidot bocsátanak ki.

Következmények

A levegőbe kerülő nitrogén-oxid és kén-dioxid nemcsak a saját környezetében tesz kárt, hanem nagy távolságra is eljut, például savas eső formájában, ez pusztítja az erdőket, a városban pedig egyebek mellett a műemlékeket. Ha a nagyvárosok levegőjét nem frissíti fel a szél, egy idő után a sok por, korom és füst nappali sötétségbe boríthatja a várost, kialakul a szmog.

A levegő védelme

A városok levegőminőségét automata mérőhálózattal vizsgálják. Ha veszélyes mértékben megnövekszik a szennyező anyagok mennyisége, akkor szmogriadót rendelnek el:

- korlátozzák a gépjárműforgalmat,
- az ipari kibocsátásokat,
- folyamatos lakossági tájékoztatást kell biztosítani.

Az ipari kibocsátások csökkentése érdekében a környezetvédelmi hatóság rendszeres ellenőrzéseket tart a vállalatoknál, valamint szennyezőanyag-kibocsátási méréseket végez, illetve végeztet. A határérték túllépése esetén megtilthatja a vállalat üzemeltetését.

Mit tehetünk mi?

- Kerékpározás, gyaloglás, közös autóhasználat, tömegközlekedés.
- Közlekedj vonattal! Az autójában egyedül utazó ember kilométerenként háromszor annyi szén-dioxidot bocsát ki, mint az, aki vonattal utazik.
- Használj golyós dezodort! Így kevesebb szennyezőanyagot juttatsz a levegőbe.

Mire jó a parafa dugó?

A használt parafa dugókat sokan bánják kidobni. Ha nálatok is van otthon dugógyűjtemény, íme néhány ötlet, hogyan használhatjátok újra őket.

Edényalátét

Csak be kell szerezni hozzá egy bármilyen műszaki boltban beszerezhető szalagbilincset. Fogd össze vele a parafa dugókat, és kész is!

Gyertyatartó

Kell hozzá egy üvegpohár és egy kisebb, amelyik belefér. A kisebb poharat tedd a nagyobbba, és a két pohár közé tegyél be parafa dugókat! A kisebb pohárba kerül a gyertya, amely egy borús, havas estén feldobhatja a hangulatot.

Poháralátét

Nagyjából egyforma vastagságú parafa dugókat ragasz össze ragasztópisztollyal, és már is használhatod az új poháralátéteket.

Pecsét

A parafa dugókból remek pecsétek készíthetők. Egy éles szerszámmal óvatosan vésd bele a kívánt formát, és tintába mártva már pecsételhetsz is.

Játékvonat

Ha ügyes vagy, vonatot is összeállíthatsz belőlük. A dugókból vágj karikákat a vonat kerekeinek, majd fogpiszkálóval tűzd össze a részeket!

Léggömb

- Bácsi, kérek léggömböt!
- Elfogyott, kisfiam. Az előbb egy néni mindet megvette az unokájának.
- Hol van az a gyerek?
- Ott száll a templom felett.

A gyufa próbája

Zsoltikát leszalajtják a boltba gyufáért.
- Vigyázz, kisfiam - köti lelkére az anyja -, nehogy becsapjanak! Amit én vettem tegnap, annak mindnek lepattogzik a feje, meg se lehet gyújtani!

Fél óra múltán diadalmasan visszajön a gyerek és átad egy doboz gyufát.
- Ebben minden szál jó. Kipróbáltam!

Nagymosás

Bemegy a kistrác az áruházba, és egy doboz mosóport tesz a kosarába. A pénztárosnő derűsen kérdezi:

- Csak nem te végzed a házimunkát?
- Nem, a kutyámat akarom megfürdetni.
- Jaj, hát arra nem jó a mosópor, meg is betegedhet szegény kutya!
- Én azért kipróbálom - erősködik a srác.

Pár nap múlva a fiú újra bemegy az üzletbe.

- Na, hogy van a kutyus? - érdeklődik a pénztárosnő.

- Szegény Morzsi meghalt!
- Látod, kisfiam, mondtam én, hogy a mosópor ártani fog!
- Nem a mosópor miatt! Azt hiszem, a centrifuga volt túl gyors neki!

Harisnya

A grófné elmegy az üzletbe, hogy egy pár harisnyát vásároljon magának. Előhozatja az összes létező dobozt, összeturkálja őket, majd megkérdezi az eladót:

- Ez az összes harisnyájuk?
- Az eladó dühbe gurul:
- Nem, grófnő, ezenkívül van még egy pár. De az a lábamon van.

Tökéletes kiszolgálás

A cukrászdába rabló lép be, fején harisnya.
- Kérem a kassza kulcsát! A kiszolgáló hölgy gépiesen megkérdi:
- Becsomagoljam, vagy itt tetszik elfogyasztani?

Penny

A skót felesége rémülten rohan a szobába a férjéhez:

- Képzeld, a gyerek lenyelt egy pennyt!
- Semmi baj, holnap úgymis születésnapja lesz...

Rosszaság

A tanító néni felszólítja egyik diákját:

- Hallom, Pisti, hogy otthon megint rossz fát tettél a tűzre!
- Tanító bácsi, nem is igaz! Hiszen már hetek óta egyáltalán nem is fűtünk!

Én húzzam fel?

Tornaöltözőben:

- Nagyon kényelmes vagy Gabikám, igyekezz már egy kicsit, vagy talán én húzzam fel a cipődet?
- Hát, szerintem szorítani fogja a tanárnő lábát.

Horgászunk?

Két horgász a parton horgászik már vagy három órája. Szótlanul, mozdulatlanul koncentrálnak a nagy kapásra. Egyszer csak az egyikük keresztbe fonja a lábait.

Mire a másik:

- Na, mi van? Most horgászunk vagy szambázunk?

Csak a felét!

A skótot éjjel a sötét utcán megállítja egy rabló:

- Száz font vagy az életed!
- Tessék, itt van ötven, úgymis félholt vagyok az ijedségtől.

Családi számtan

A tanítónő megkérdi a kis Petronellát:
- Ha kapsz tizennégy szem diót, és annak a felét az öcsédnek kell adnod, hány szem dió marad neked?

- Tíz!
- Rosszul feleltél. Nem tudsz osztani?
- Én igen, de az öcsém nem.

Farsang

A farsangi mulatságon felsorakoznak a jelmezbe öltözött gyerekek. A tanító néni így szól az egyikhez:

- A fejedon korona, a válladon palást, te biztosan király vagy.

Pistikének egy nagy csillag van a fejére akasztva, és kötéllel egy hatalmas csavart vonszol maga után.

- Pistikém, te minek öltöztél be? - kérdi a tanító néni.

- Én vagyok a csillagfejű csavarhúzó.

Hiba hátán hiba

Mérgelődik a tanár az iskolában:

- Hihetetlen, hogy tud egy ember egy feladatban ennyi hibát elkövetni?

- De hiszen nem egyedül követtem el, tanár úr, kérem! A papa, a mama és a szomszéd bácsi öccse is segített!

Verekedős nyuszika

Egy nap a nyuszika bátran felüvölt a kocsmában:

- Ki akar velem verekedni?!
- Hát például én! - szólal meg a medve.

Mire a nyuszika:

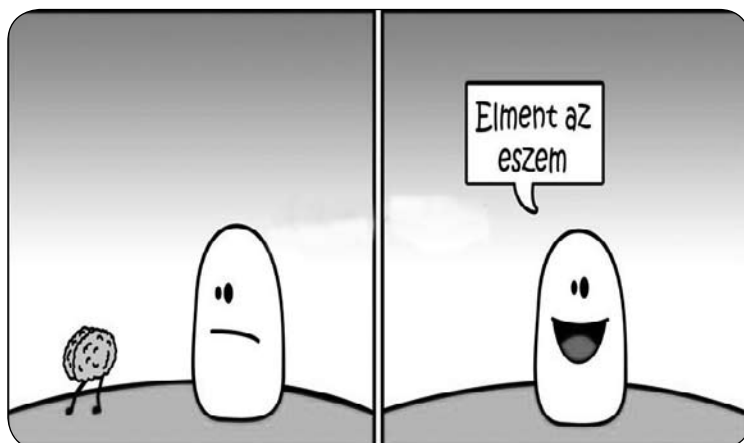
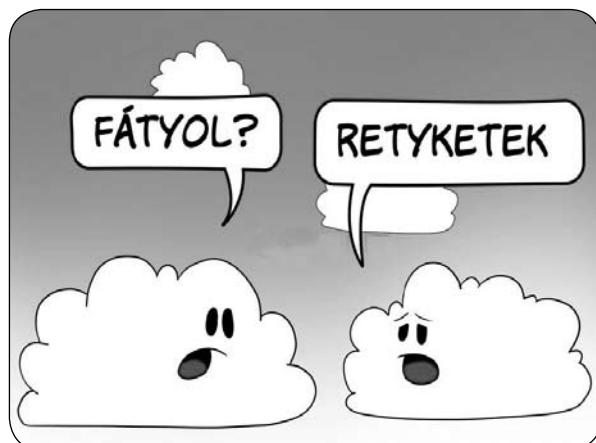
- Jó, medve, akkor te velem vagy!

Ajándék

- Apu, mit szólnál, ha kapnál tőlem a születésnapodra egy új kulcstartót?

- Kedves volna tőled, de egy jó bizonyítványnak jobban örülnék!

- Késő. A kulcstartó már megvan.

Az ovi napjai

Az óvó néni a hét napjait tanítja a gyerekekkel:
 – Hétfő, kedd, szerda..., szombat és vasárnap
 – ismétli meg huszadszor. Aztán megkérdezi:
 – Nos, mi jön a szombat után?
 Az egész csoport hallgat, majd megszólal a legkisebb:
 – És!

Rossz pont

Biborka sírva megy haza az iskolából, rossz pontot kapott.
 – De hát miért kaptad? – kérdi az anyja.
 – Mert nem tudtam, hogy hol vannak a Pireneusok!
 – Látod, látod! – korholja a mama. – Itthon se tudod soha, mit hova szórtál.

Hittanvizsga

Hittanból vizsgázik a diák. Mondja a tanár:
 – Sorolja fel a tízparancsolatot tetszés szerinti sorrendben!
 – 3, 6, 1, 8, 4, 5, 9, 2, 10, 7.

Egy lépés előre

A kis Kolos fél órát késik az iskolából. A tanító néni kérdőre vonja:
 – Hát te hol csavarogtál?
 – Tetszik tudni, az úgy volt, hogy mifelénk most borzasztóan jeges az út. Az ember amíg egy lépést tesz előre, kettőt csúszik vissza!
 – Akkor hogyan tudtál mégis idejönni?
 – Hát úgy, hogy egy idő után megfordultam és hazamentem.

Sírás lesz belőle

Pistike az órán elkezd sírni a hátsó padban. Odamegy hozzá a tanító néni, és megkérdi:
 – Miért sírsz, Pistike?
 – Azért, mert mindenki hátat fordít nekem!

Előny

– Ha húsz kifli százhusz forint, mennyibe kerül egy?
 – Hat forintba – feleli Pistike.
 – Helyes, hogy jöttél rá?
 – Még a szünetben vettem egyet.

Kikosarazás

A földből két gilisztavég áll ki. Így szól az egyik a másikhoz:
 – Mintha már láttalak volna valahol. Nagyon mély benyomást tettél rám. Mondd, nincs kedved meginni velem egy kávét?
 – Ne fáraszd magad. Én vagyok a másik véged.

Jó kifogás sose rossz

Zsoltika nagy késéssel érkezik az iskolába.
 – Mi történt? – kérdezi a tanítónő.
 – Egy fegyveres bandita támadt rám.
 – Uramisten! És mit vett el tőled?
 – A házi feladatomat, tanárnő, kérem!

Milyen voltam?

A színművészeti főiskolás lány első nyilvános fellépése után faggatja a fiúját:
 – Na, milyen voltam?
 – Sajnos, gőzöm sincs. Pont, amikor a szöveget mondtad, tüszentett a szomszédom.

Ki a keményebb egér?!

Két egér azon veszekszik, ki az erősebb. Azt mondja az első:
 – Én az egérfogóval szoktam edzeni, aláállok, és kinyomom vagy hússzor.
 Erre a második:
 – Az semmi! Én a patkánymérget szoktam szívogatni, és még élvezem is!
 Erre a harmadik nem szól semmit, feláll és elmegy.
 Kérdezi a másik kettő:
 – Hová mész?
 – Megyek haza, randim van a macskával.

Denevér

– Mi lesz a denevérből, ha neki megy a falnak?
 – MINDENEVÉR.

Margarin

Két egér beszélget a kamrában:
 – Rád fog esni a margarin!
 – Rámamargarin?

Átalakulás

Az asszonyka tél közepén rémülten látja, hogy takarításkor kint felejtette az erkélyen a kalitkát, benne szeretett papagájával.
 – Te jó ég! – kiált fel. – A papagáj!
 Mire a madár dühösen:
 – Örrrdögöt papagáj! Pingggvinn!

Nyuszika órája

– Hogyan vesztette el nyuszika az óráját?
 – ???
 – Az óra megállt, nyuszika meg szaladt tovább.

Lovasiskola

Hajnalka a lovasiskolában már ugratni tanul. Első ízben irányítja lovát a másfél méteres akadály felé. Az állat azonban megtorpan az utolsó pillanatban, méghozzá úgy, hogy Hajnalka kiröppöl a nyeregéből, és a palánk túlsó felére pottyan.
 – Nagyon jó! Remek! – lelkesedik az oktató.
 – Csak így tovább! De azért legközelebb a lovat is vigye magával!

Rávezetés

– Mama! – lép be egy este a kis Marci anyja szobájába. – Tudod, ha az ebédlőben játszottunk, mindig nagyon aggódtál azért a kristályvázáért.
 – Tudom.
 – Hát akkor már ne aggódj.

Őszi kirándulás Óbecsén és Törökbecsén

Egy rendkívül tanulságos kiránduláson vettünk részt október végén a bácskertesí/kupuszinaí József Attila iskolából, úti célunk Óbecse és Törökbecse volt. Iskolánk negyedikesei, ötödikesei és hatodikosai először is a Than Emlékházba mentek, ahol sok érdekes játékot próbálhattak ki, de új ismeretekkel is gazdagodtak. Azután az Eiffel-zsilipet tekintették meg, majd a Lurkóház következett, ahol olyan gyerekek élnek, akiknek sajnos nincsenek szülei. Ajándékba vittünk nekik ruhaneműt és sós rágcálnivalót. Ellátogattunk még a törökbecsei emlékházba, ahol körbevezettek minket, és sok régi használati tárgyat láttunk. Kirándulásunkat az araci puszta templom megtekintésével fejeztük, megismerhettük a régi épület történetét.

Az utazás elég hosszú, de érdekes volt, mint ahogy a kirándulás is.

Buják Bernadett és Molnár Dávid, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Diákok bábelőadása Nagykikindán

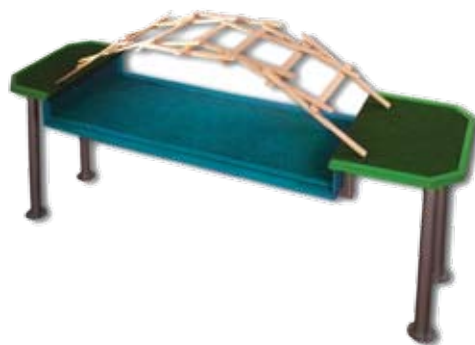
A nagykikindai Fejős Klára iskola 5./3 osztályának tanulói: Hajnal Blanka, Petrovszki Tímea, Francuski Viktor és Novák Martin nem mindennapi tette vállalkoztak: bábelőadást készítettek. Nemrégiben bemutatták az alsós tagozatok diákjainak a Hófehérke és a hét törpe című bábjátékot. A bábokat az iskola tanulói készítették a nyári táborozás során. A kisebb diáktársak élvezettel nézték az érdekes előadást. Reméljük, lesz folytatása az előadás készítésének.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

Való igaz: tarajos sül látható a 34. számunk (november 12.) 34 oldalán közzétett fotón, mint ahogyan többen, helyesen megfejtették. Az Afrika észak területein élő tarajos sül egyike a Föld legnagyobb természetű rágcáslóinak, és valóban veszélyes tud lenni. Ha támadás éri, vagy megzavarják, kimeresztí a tüskéit, és hevesen rázni kezdi őket. Ha ez sem készíti jobb belátásra a támadót, a sül hátsójával intéz ellene villámgyors támadást. Tüskéi végét apró, visszahajló horgok borítják. Ha ezek egyszer belefúródtak a támadó bőrébe, csak nehezen távolíthatók el. A tarajos sül tehát kitűnő fegyverzettel rendelkezik ellenségeivel szemben.

A helyes választ megadóik közül a szerencse a **magyarkanizsai Kálmán Ádámra**, a J. J. Zmaj iskola ötödikesére mosolygott. Könyvjutalmát december elején postázzuk.

Újabb feladatunk sem okozhat különösebb fejtörést. Kérdésünk a következő: milyen szerkezet látható a felvételen, mi a különlegessége és ki a tervezője? A megfejtést küldjétek el mielőbb a címünkre! **Jelentkezéseket december 3-áig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad vagy a jopajtás.szerk@magyarszo.com e-mail címen.** A beküldők figyelmét felhívjuk arra, hogy nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét. Köszönjük!

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

68 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Barna-Sára Bernadetta** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Gyarmati Botza Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■